

industrija
gumijevih
usnjenih
inkemičnih
izdelkov

Sava Kران

7/8 XVII

23. APRIL 1977

Analiza fluktuacije v letu 1976

Fluktuacija delavcev je eden izmed kazalcev uspešnosti urejanja medsebojnih odnosov v delovni organizaciji. Ker povzroča tudi visoke dodatne stroške poslovanja (zaposlovanja in uvajanje novih delavcev), jo redno srpempljamo, ugotavljamo njene vzroke in jih skušamo odpraviti. Pod pojmom »fluktuacija delavcev« razumemo vse oblike prenehanja delovnega razmerja, ko de-

lavce zapusti tozd z namenom, da se zaposli v drugem tozdu oziroma v drugi delovni organizaciji ali mu preneha delovno razmerje zaradi upokojitve, odhoda v JLA in podobno. Poleg tega s pojmom »interna fluktuacija« označujemo vsa gibanja (prerazporejanja) znotraj tozda.

(Nadaljevanje na 9. strani)

Dne 6. 4. nas je obiskalo 20 predstavnikov sindikalne zveze iz industrijskega ter socialnega referata iz Jüdlicha v Zvezni republiki Nemčiji. Vodil jih je tov. Hans Stenzel. Clani skupine so strokovni delavci v različnih tovarnah, socialnih službah in drugod ter se ukvarjajo tudi s sindikalnim delom.

Ta teden so gostje Zveze delavskih univerz v Ljubljani, ki jim je po dogovoru s sorodno institucijo v ZRN organizirala seminar z vrsto predavanj o samoupravljanju. Da bi se udeleženci vsaj malo seznanili s sistemom samoupravljanja in vlogo sindikata v delovni organizaciji, se je Zveza delavskih univerz obrnila na našo delovno organizacijo, ki je 1975 leta dajala informacije o samoupravljanju podobni skupini prav tako iz Nemčije.

Tako je bil prvi informativni razgovor v sredo ob 9. uri v sejni sobi stare upravne zgradbe, ki so se ga poleg gostov udeležili predstavniki Save: tov. Slavko Solar, Boris Pavšlar, Franc Sirc, Edo Gruden, Mihael Petek, od Zveze delavskih univerz pa tov. Kmet kot prevajalec. Gostje so se za-

Obisk skupine predstavnikov sindikalne zveze iz ZR Nemčije

nimali za organizacijo samoupravljanja, za vlogo sindikata, za pravno varstvo delavca, za enakopravnost žensk pri zasedbi delovnih mest in pri osebnih dohodkih, za dolžino delovnega časa, za izobraževanje in delo mladine, za študij ob delu in podobne probleme.

Nato so si pod vodstvom tov. Eda Bertonclja in Franca Sirca ogledali še proizvodni proces v TAP.

Ker je bil čas omejen, ni bilo moč postaviti še vrste vprašanj, ki so jih imeli pripravljene, pa tudi mi nismo uspeli kaj več izvedeti o njihovem delu v sindikatu.

Po končanem obisku so se napotili v muzej v Begunje in nato v Bohinj.

Upajmo, da so kljub kratkemu obisku vseeno dobili pozitivno sliko o sistemu samoupravljanja v delovni organizaciji.

Mihael Petek

Miha Marinko

Srečanje na Čebinah

Prisrčno, iskreno, bogato

V organizaciji republiških sindikatov in aktiva novinarjev glasil v združenem delu so se minuli četrtek, 24. marca, na Čebinah zbrali novinarji glasil v združenem delu iz vse Slovenije. Pred tem so obiskali revirski muzej v Trbovljah, na Čebinah pred Barličevo hišo, kjer so pred štirimi desetletji ustanovili slovensko komunistično partijo, pa so se srečali z revolucionarjem, narodnim herojem Mihom Marinkom.

Kolono vozil, ki se je tisti dan vila iz Trbovelj, na Čebine, na srečanje je prišlo kar 74 tovarniških novinarjev, izjemno priložnost za pogovor z Mihom Marinkom pa so izkoristili tudi novinarji vseh večjih slovenskih glasil in dopisniki nekaterih drugih jugoslovanskih časnikov v naši republiki, bo prekosila edino še kolona, ki se bo po novi, asfaltirani poti na Čebine vila 16. aprila, ko bo tam osrednja proslava ob 40. jubileju ustanovitve KPS.

V prisrčnem in iskrenem dogovoru, ki se je razvil med tovarišem Marinkom in tovarniškimi novinarji, mnogi so dragega gosta prosili, da za njihov list pove še kaj posebej in bralcem posreduje svoje napisane pozdrave, kar je tovariš Marinko rad storil, so le-ti izvedeli za vrsto dragocenih potankosti, ki jih zgodovinarji nimajo zapisanih: za tople človeške podrobnosti, ki tudi zgodovinske dogodke naredijo boljše in človeško drage. To pa

zmore le živo pričevanje neposrednega udeleženca.

Pa še nekaj je pokazalo srečanje na Čebinah: tovarniška glasila prestopajo tovarniške okvire, saj je nemogče obiti dogajanje v širši družbeni skupnosti in človekovo doživljanje sveta deliti na dopolne v tovarni in popoldne doma. Čebine, ta lepi in dragoceni kraj iz naše revolucionarne polpreteklosti, ki s svojim zgodovinskim izročilom sega v sedanost, so bile prvo takšno organizirano srečanje urednikov tovarniških glasil, vsi, tudi ugledni gost Miha Marinko, pa so obljubili, da na takšna in podobna srečanja še pridejo!

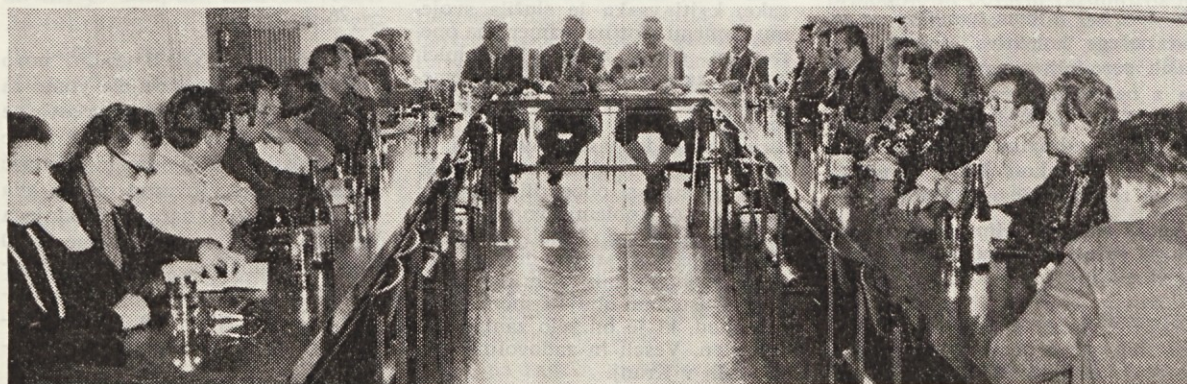
Besedilo pozdravne brzozavke novinarjev v združenem delu tovarišu Titu s Čebin

Dragi tovariš Tito!

Novinarji tovarniških časnikov, združeni v aktivu novinarjev glasil v združenem delu pri Društvu novinarjev Slovenije, smo v organizaciji aktiva in republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije ter v sodelovanju revirskega odbora za pripravo proslave ob 40. obletnici ustanovitve Komunistične partije Slovenije obiskali Čebine, kjer smo se srečali z enim ustanoviteljev slovenske komunistične partije, članom sveta federacije Mihom Marinkom. V prisrčnem pomenku nam je tovariš Miha Marinko približal delo slovenskih in drugih jugoslovanskih predvojnih revolucionarjev, ki so v najtežjih pogojih boja proti reakcionarni vladavini izkoriščevalcev delavskega razreda, uspeli povezati najnaprednejše in razredno osvobodene delavce v avantgardo delavskega razreda, komunistično partijo. Ob tej priložnosti, ob 40. obletnici ustanovitve Komunistične partije Slovenije, 40-letnici Tvojega prihoda na vodstvo Komunistične partije Jugoslavije in Tvojem osebnem prazniku, 85. obletnici rojstva, Ti novinarji v združenem delu izražamo svoje občudovanje, toplo hvalažnost in iskrene čestitke.

Novinarji glasil v združenem delu, zbrani na srečanju na Čebinah.

Čebine, 24. marca 1977

Gostje v razgovoru z našimi sodelavci

Spoštovani starši!

Prijetno nam je, ko vas lahko obvestimo, da je vaš sin Darko srečno prispel v našo enoto.

Njegov nov naslov je: Vojna pošta... Ob tej priložnosti vas obveščamo, da bo vaš sin svečano prisegel dne...

Vabimo vas, da s svojo prisotnostjo počastite našo skupno svečanost. Po svečani zaobljubi bo imel vaš sin prvi prost izhod v mesto.

Želimo tudi, da vsak obisk vašega sina napoveste vsaj dva dni pred prihodom. S tem mu bomo pravočasno omogočili prost izhod, vam pa nemoten obisk.

V naši enoti so obiski dovoljeni v sobotah od 14. ure dalje, v nedeljah in državnih praznikih pa od 7. ure dalje.

Prosimo vas, da o možnostih obiskov seznanite tudi vse, ki žele obiskati vašega sina.

Prepričani smo, da vas kot starše zanima, kako je z vašim sinom, v kakšnih pogojih prebiva, kakšna je hrana, itd. Povemo lahko, da so pogoji bivanja zelo dobri in prav tako tudi hrana. Vojaki imajo dnevno štiri obroke zelo kvalitetne hrane, za kosilo in večerjo lahko izbirajo med tremi vrstami jedi.

Upamo, da bomo z vami v stiku tudi v prihodnje in želimo, da bi vas lahko obvestili, da je vaš sin dober in primeren vojak ter da postaja pravi branilec naše socialistične federativne republike Jugoslavije.

Tovariški pozdrav starešine

Komandant

Vojaki kranjske garnizije si ogledujejo našo proizvodnjo

Tako pismo nam je v uredništvo prinesel naš sodelavec, ki je pravkar spremljal svojega sina na poti v JLA. Dejal je: »Morda se tebi ne bo zdelo nič posebnega — jaz pa sem bil ganjen ob tej pozornosti!« Nasprotno! Meni se zdi nekaj posebnega. Pozornost, ki jo v JLA namenjuje vojakom, je prav gotovo odraz dejstva, da je to Jugoslovanska ljudska armada.

In pozornost, ki jo namenjuje naši vojaški starešine tudi vojakovim domačim, je odraz hotenja, da so vojaki del nas, da živijo z nami, da si skupaj z vsemi delovnimi ljudmi prizadevajo ohraniti pridobitve revolucije in da skupaj z nami grade samoupravno socialistično družbo.

Pismo, ki ga objavljamo, je nekaj posebnega v tem, da sporoča staršem vojaka naše JLA, da se sin ni izgubil v anonimnost, da starešine skrbe za njegovo dobro počutje in ga žele vzgojiti v vojaka naše družbe — ne pa vojaka v klasičnem pomenu besede.

Sinu našega sodelavca in njegovim vojaškim starešinam želimo vse najlepše in veliko uspehov.

Pozdravljeni tovariši!

Najprej vas tovariško pozdravljam in se vam zahvaljujem za vaš tovarniški list, ki ga redno prejemam. Še posebno sem vam hvaležen zato, ker mi je to edini izvor informacij o delu in dogodkih v kolektivu. Kar se tiče vsebine, je zelo obsežen, saj zajema tematiko ne samo našega kolektiva, ampak tudi naših sorodnih organizacij. Seveda pa z največjim veseljem prebiram vse o TAP. Želel bi, da preko vašega lista pozdravim vse moje sodelavce iz R. P. konfekcije, še posebno pa tov. Slobodana Diniča.

Sedaj vam pa želim mnogo uspeha pri vašem delu, saj se čez 90 dni zopet vidimo.

Tovariško vas pozdravlja mornar

Koznik Miro,
V. P. 2073/160
Splt

Številni udeleženci spominskega pohoda na Porezen

Spominski pohod na Porezen

V spomin na 24. marec 1945, ko je v neenakem boju z Nemci padlo 32 partizanov Kosovelove brigade in gorenjskega vojnega območja, 96 pa so jih Nemci postrelili v Jesenicah pri Cerknem, sta planinsko društvo in krajevna organizacija Zveze borcev organizirala drugi spominski pohod na Porezen.

Pohoda sem se udeležil tudi jaz. V nedeljo zjutraj smo se z avtobusom odpeljali iz Kranja skozi Škofjo Loko po lepi Poljanski dolini do Cerknega. Tam sem zapustil avtobus in se skupaj s 50 Savčani in mnogimi drugimi udeleženci napotil skozi partizansko vas Poče po strmih pobočju na 1632 m visok Porezen. To je bil naš in obenem tudi moj cilj. Najprej sem si priboril žig, nato smo dobili zelo dober topel čaj. Odpri smo nahrbtnike in začeli malicati. Po končani malici smo se udeležili tudi proslave, ki se je začela okoli 11.30. Proslava je bila namenjena padlim borcem, ki so padli na Poreznu med drugo svetovno vojno. Ob tej spominski slovesnosti je govoril tudi predsednik gospodarske zbornice Andrej Verbič. V spomin borcem so izstrelili tudi častne salve, obenem pa so vsi udeleženci počastili ta spomin z enominutnim molkom.

Po končani proslavi smo se zaradi mrzlega vetra in prvih dežnih kapelj umaknili s Porezna po grebenih Cerknega in zaselkih v znano bolnišnico Franjo. Mi savski planinci smo si z navdušenjem in velikim zanimanjem ogledali bolnico Franjo. Ogledali smo si posamezne barake, kajti vsaka je služila svojemu namenu, kot na primer ena operacijam, druga kuhinji, kopalnici, baraka za zdravnike itd. Po temeljitem ogledu smo se spustili po temeljito skritih stopnicah iz bolnice Franje do našega avtobusa, ki nas je čakal ne daleč stran. Naše življenje smo si obogatili z novimi spoznanji o problemih vojne in grozote, ki so jih doživljali partizani, obenem pa tudi srečni, da zdaj uživamo svobodo, mir in bratstvo. Še v avtobusu smo obujali spomine na ta pohod, ki je bil zelo zanimiv in enkraten. Veseli in zadovoljni smo se vrnili v Kranj.

V letošnjem letu so se savski planinci udeležili mnogih pohodov, kot

so: pohod na Stol, Igmanski marš, pohod v Dražgoše in kot zadnje pohode na Porezen. Na teh pohodih, ki se jih udeležujem, vedno vidim ene in iste obraze, zato želim, da bi se nam savskim planincem priključili novi udeleženci, ki bi obiskovali te spominske pohode. Predvsem si želim, da bolj sodeluje mladina. S temi pohodi si bo mladina širila svoje obzorje, bogatila besedni zaklad in se naučila svežega zraka, ki je velik pogoj za zdravje. Radi imamo planine, našo lepo Slovenijo, zato spoštujemo naše gore, ki so dajale partizanom novo moč za borbo in neprecenljivo varnost in obrambo.

Lojze Ilijaš

Novice

Industrija gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov Sava Kranj je lani povečala svoj izvoz za 60 odstotkov in dosegla nad 11 milijonov dolarjev vrednosti. — Kljub temu, da je gumarska industrija odvisna od uvoza surovin, se je delež domačih surovin v Savi lani dvignil že na 40 odstotkov. Še pred 4 leti pa je uvozila 80 odstotkov surovin, 20 odstotkov pa jih je kupila doma.

(Delo, 26. 1. 1977, str. 4)

Zvezni izvršni svet je sprejel predlog dogovora o kontinuirani graditvi zmogljivosti bazične kemične industrije v obdobju 1976—1980 za razvoj proizvodnje v obdobju po letu 1980 kot osnovo za usklajevanje stališč republik in avtonomnih pokrajin. Predlog dogovora predvideva, da bi do leta 1980 začeli graditi zmogljivosti bazične kemične industrije, tako da bi lahko proizvedli okoli 2,5 milijona ton raznih izdelkov, od alkalij in umetnih gnojil do farmacevtskih surovin in sintetičnih snovi.

(Delo, Borba, Politika, Vjesnik — 26. 1. 1977)

V Čičevcu so začeli graditi novo tovarno, ki bo proizvajala gume za dvokolesa. Zmogljivost nove tovarne bo 4.100.000 gum in 3.500.000 zračnic v vrednosti 146 milijonov in 644 tisoč dinarjev letno. Tovarna naj bi bila dograjena do konca prihodnjega leta. Za zgraditev bodo namenili 70 milijonov dinarjev. Glavni investitor je kemično-gumarska industrija »Miloje Zakić« iz Kruševca, v okviru katere bo nova tovarna tudi obratovala.

(Gospodarski vestnik, 28. 10. 1976, stran 21)

Predsednik Tito v Savi

V prejšnji številki smo objavili prvi prispevek ob 85. rojstnem dnevu tovariša Tita in ob 40-letnici njegovega prihoda na čelo KPJ.

Ker sodimo, da ob teh nadvse pomembnih obletnicah spremljate informacije v časopisih, na radiu in TV, smo se v naši redakciji odločili pripraviti več zapisov o Titovem obisku v Savi.

V prejšnji številki je tovarišica Francka Gogala omenila, da je bil poleg nje pri prvem obisku maršala Tita v Savi navzoč tudi naš sodelavec tov. Mirko Ambrožič.

MIRO AMBROŽIČ

Rad se je odzval našemu vabilu, da vam pove, kako se je počutil tedaj, ko je bil izbran, da kot najboljši mladinec sodeluje pri sprejemu tovariša Tita.

»Komaj 16 let mi je bilo, ko so me izbrali, da sprejemem tov. Tita. Res sem bil že pred tem izbran kot najboljši mladinec, vendar sem bil naloge, ki so mi jo zaupali, nadvse vesel. Že takrat je bil Tito pojem, zato sem s toliko večjim ponosom stopil pred maršala. Izročil sem mu pozdrave mladih in tudi šopek rož. Tovariš Tito je bil zelo pozoren ob mojem nastopu in spominjam se še, da se mi je za vse topla zahvalil. Priznati pa moram tudi, da sem imel veliko tremo.«

Tov. Miro je prišel v tovarno že leta 1943 kot ključavničarski vajenec in leta 1946 opravil izpit. V letu 1946 je bil izbran za

najboljšega mladince Kranja v mladinskih akcijah za zbiranje železa in bakra. Še pred odsluženjem vojaškega roka je bil v Savi predsednik mladine.

Na vprašanje, če so ga povabili k sprejemu še kdaj, ko je tov. Tito spet obiskal Savo, je povedal, da nikoli več. Dejal pa je, da bi bili lahko povabljeni tudi tisti, ki so že bili na prej-

šnjih sprejemih. No, vsekakor pa ga navdaja tiha želja in upanje, da se bo še kdaj srečal s Titom. Želi, da bi nas predsednik še kdaj obiskal, saj bi mu lahko pokazali današnjo veliko, moderno Savo. Želi, da bi bil tedaj zraven. Pa ne zato, da bi ga ljudje videli med izbranimi. Zato, ker bi to pomenilo veliko priznanje.

Občni zbor aktiva ZB Sava

V prejšnji številki smo objavili kratko informacijo, da so se 26. marca sestali člani aktiva ZB Sava.

Delavnost in življenje naših tovarišev, ki so sodelovali v revoluciji, je tako tesno povezano z našim življenjem in delom, da jim vsekakor pripada najčastnejše mesto med nami. Zato in tudi zaradi tega, da bi sleherni Savčan vedel, kaj člani ZB delajo, kako žive in kakšni problemi jih tarejo, objavljamo o njih obširnejše informacije.

Poročilo, katerega prvi del objavljamo danes, je pripravil tov. Mirko Bedekovič, predsednik aktiva ZB Sava. Občni zbor, ki so se ga udeležili tudi nekateri predstavniki družbenopolitičnih organizacij ter vodstva podjetja, je poročilo v celoti potrdil.

Tovarišice in tovariši!

Čas, ko imamo člani ZZB NOV svoj redni letni občni zbor, je silno razgiban tako pri nas doma kot tudi zunaj v svetu. Spet smo se zbrali na našem občnem zboru, da bi pregledali, kaj vse se je dogajalo in kaj smo delali tudi mi člani borčevske organizacije na področju gospodarskega, samoupravnega in političnega delovanja v naši delovni organizaciji.

Seveda ni naša naloga in naš namen ta, da bi zgolj kritično opazovali dogajanja in ukrepe v naši delovni organizaciji, kajti zgolj opazovanje in kritika še ne moreta prinesiti zaželenih rezultatov. V proces uresničevanja naših planov in programov, v samoupravno odločanje in za uresničevanje naših skupnih nalog smo se člani naše organizacije vključevali dejavno in konstruktivno kot samoupravljalci in kot odgovorni nosilci gospodarskih, političnih in samoupravnih akcij v naši delovni organizaciji. To je edina pot, da v pogojih združenega dela vsi skupaj rešujemo težave in probleme, ki nas spremljajo na naši poti.

Zakon o združenem delu

V središču pozornosti naše preteklosti aktivnosti je bila priprava in sprejem Zakona o združenem delu. Zavedali smo se in prav je, če tako ravnamo tudi v prihodnje, da je največji uspeh našega samoupravljanja v tem, da predvsem dobro gospodarimo, dobro poslujemo in da se vsi čutimo soodgovorne tako pri ustvarjanju našega dohodka kakor tudi pri njegovem razporejanju. To je poleg vzpostavljanja delovnih odnosov tudi eden od poglobitih namenov Zakona o združenem delu. Ta zavest in odgovornost že vse globlje prodirata ne samo v zavest članov naše organizacije, ampak tudi v zavest vseh naših samoupravljalcev.

Kar pa zadeva uresničevanje Zakona o združenem delu in sploh vsebino samoupravnih odnosov in

dejavnosti v naši delovni organizaciji, pa ugotavljamo, da je ta dejavnost potekala v povezavi in po programu, ki je bil sprejet za ce-

Z občnega zbora zveze borcev

lotno delovno organizacijo Sava. Z uresničevanjem Zakona o združenem delu se bomo zelo intenzivno srečevali tudi v prihodnje, kajti sedaj ne gre več za razumevanje in popularizacijo določb tega zakona, temveč za njegovo praktično izpeljavo v vseh razmerjih, v katere stopamo bodisi znotraj svoje organizacije kakor tudi navzven. Delo bo zahtevno in naporno tudi v prihodnje in povsem razumljivo je, da se mora naša organizacija preko svojih članov še naprej ustvarjalno vključevati v ta prizadevanja.

Srednjeročni plan

V letu, ki je za nami, smo že prehodili prvi mejnik na poti našega srednjeročnega plana. Tudi če pogledamo naše plane za letošnje leto bomo prav tako spoznali, da nas čakajo težke naloge, ki jih bomo izpolnili le, če bomo resnično vsi in vsak izmed nas prispevali vse, kar znamo in moremo. Izpolnitev gospodarskih nalog moramo imeti za našo domoljubno in solidarno zavezo in ne samo kot našo poslovno in delovno nalogo. Člani

naše organizacije, ki nam je naloženo, da pridobitve revolucije presajamo v današnji in jutrišnji čas, bomo to svoje poslanstvo najbolj prepričljivo uresničili tedaj, če se bomo zavzeli za to, da bo učinek naše gospodarske uspešnosti in stabilnosti čim večji in popolnejši in če bomo sotravorci uresničitve Zakona o združenem delu.

Družbena samozaščita

Za nas člane borčevske organizacije je važno tudi, da posvečamo posebno pozornost družbeni samozaščiti. Stvar moramo ne le razumeti, temveč tudi ravnati tako, da smo vsi delovni ljudje sestavni del družbene samozaščite, oz. družbena samozaščita smo mi vsi. Varovanje ustavnega reda, zaščita na delovnem mestu in v okolju, v katerem živimo, ne sme biti skrb in naloga samo poklicnih varnostnih organov, temveč predvsem nas samih. Se več, družbena samozaščita je sestavni del celotnega procesa ustave in samoupravljalске preobrazbe naše družbe.

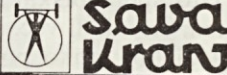
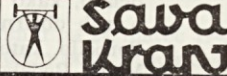
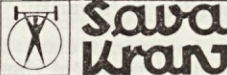
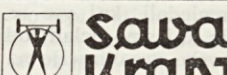
Vse te naloge pa bomo lahko bolje uresničili, če bomo zagotovili, da bodo naši samoupravljalci in občani pogosteje seznanjeni z ocenami varnostnega stanja v državi, republiki, občini in ne nazadnje tudi v okolju, v katerem živimo in delamo, torej tudi v naših tozidih. To zavest moramo tudi pomagati vnašati v samoupravne akte naše delovne organizacije in krajevne skupnosti.

Zavedati se namreč moramo, da se družbena samozaščita ne bo uveljavila sama od sebe, da varnostna zavest nas vseh ne bo prišla sama od sebe, temveč da bodo morale to nalogo čimprej uresničiti zlasti družbenopolitične organizacije, predvsem pa ZK v naši delovni organizaciji. Kar pa zadeva našo delovno organizacijo, pa je seveda tudi razumljivo, da ji ne pripadajo le moralne obveze, temveč tudi praktične v zvezi z družbeno samozaščito in varnostnim sistemom, da pomagamo sooblikovati tako imenovano varnostno kulturo na vseh ravneh in v vseh členih naše delovne organizacije. Pri tem gre za ukrepe in dejavnosti, ki so usmerjene ne samo proti dejavnosti sovražnikov Jugoslavije, marveč tudi za to, da se učinkovito odpravljajo posledice elementarnih nesreč, kot so poplave, potresi, požari itd. Končno gre tudi za dejavnosti in ukrepe, s katerimi se zagotavlja nedotakljivost družbene lastnine, samoupravne prihodnosti in ukrepanje proti vsem vrstam škode. Zato

(Nadaljevanje na 14. strani)

Počastitev obletnic

15. 3. – 30. 4. Torek Sobota	Potekajo slavnostne seje po osnovnih organizacijah ZK	Sekretarji osnovnih organizacij ZK
26. 3. Sobota	Spominska slovesnost ob 35-letnici herojske borbe Selške čete v Rovtu na Planici	Krajevna skupnost Jošt, Sv. Duh, Bitnje, Zabnica
29. 3. – 8. 4. Torek Petek	Prenos kurirčkove pošte med osnovnimi šolami oz. pionirji v kranjski občini	Občinski komite ZSMS, ZPM in osnovne šole
3. 4. 24. 4. Nedelja Nedelja	Priprave za sejo osnovne organizacije Sava, na kateri bodo člani ZK obravnavali predvojno delo ZK v Savi in povojni graditvi.	
8. 4. Petek	Učenci osnovnih šol tekmujejo na občinski ravni na temo "Tito-revolucija-mir" (ta akcija teče v zveznem merilu)	Izobraževalna skupnost osnovne šole
16. 4. Sobota	Osrednja slovenska proslava v počastitev 40-40-85 na Cebinah	Organizacijski odbor občinskega komiteja ZKS
18. 4. Ponedeljek	Svečan sprejem Titove štafete na Trgu revolucije v Kranju	Občinski komite ZSMS
18. 4. Ponedeljek	Slavnostna seja CK ZKS v Ljubljani	CK ZKS
20. 4. Sreda	Program RTV ob 13. uri v TAP	
23. 4. Sobota	Spominska slovesnost ob spomeniku pri okrogelski jami	Krajevna skupnost Naklo Občinski komite ZSMS
24. 4. Nedelja	Slavnostna seja osnovne organizacije ZK Sava, na kateri bo orisano delo ZKJ in tovariša Tita ter tudi predvojno delo komunistov v Savi.	
25. 4. Ponedeljek	Premiera gledališke predstave Raztrganci	Prešernovo gledališče
25. 4. Ponedeljek	Svet ZK Sava bo imel slavnostno sejo, na katero bodo vabljeni predvojni komunisti, ki so tvorili prvo partijsko celico v Savi. Poleg teh bodo vabljeni še ostali člani ZK, ki so bili sprejeti v obdobju NOB.	
26. 4. Torek	Osrednja proslava ob 40. obletnici Komunistične partije Slovenije v dvorani kina Center	Organizacijski odbor občinskega komiteja ZKS
26. 4. Torek	Razstava mladih likovnikov Gorenjske v Domu JLA	Občinski komite ZSMS Dom JLA
26. 4. Torek	Razstava na temo Cankar in delavsko gibanje	Gorenjski muzej
30. 4. Sobota	Kurjenje kresov s priložnostnimi kulturnimi programi na Joštu, Kališču, Davovcu in Mali Poljani	Osnovne organizacije ZSMS, planinci, taborniki
1. 5. Nedelja	Delavsko srečanje in proslava na Joštu	Občinski sindikalni svet
7. 5. Sobota	Osrednja proslava na Gorenjskem v Begunjah	Medobčinski svet SZDL
9. 5. Ponedeljek	Pohod ob žici okupirane Ljubljane	Organizacijski odbor pohoda

Filip Majcen v Tunisu

V februarju se je tov. Filip Majcen, glavni direktor; udeležil potovanja kot član gospodarske delegacije, ki je obiskala Tunis na povabilo tuniške vlade. V delegaciji so bili tudi predstavniki gospodarstva, predvsem tistih, ki že imajo stike s Tunizijo.

V Tuniziji se zanimajo za izgradnjo še ene delovne organizacije za gumarsko industrijo, in prav zaradi tega je bil član delegacije tudi tov. Majcen.

V Tunisu že obstajata dve gumarski tovarni, in sicer Firestone, ki proizvaja avtopnevmatiko in

manjši del velopnevmatike in pnevmatike za poljedelstvo, in podjetje La S. I. O. C., ki proizvaja gumeno-tehnično blago, ravno v tem mesecu pa je začel obratovati moderen obrat velopnevmatike.

Ministrstvo še vedno meni, da je potrebno zgraditi še tretjo tovarno gumijevih izdelkov, ker Firestone ne pokriva celotnega tržišča za pnevmatiko. Ker imajo velike devizne težave, se hočejo izogniti uvozu in zgraditi več industrijske baze. V obstoječih tovarnah ne proizvajajo vseh dimenzij, ker to ni rentabilno.

Naša delovna organizacija je Tuniziji v tem pripravljena nuditi pomoč, toda najprej je treba temeljito proučiti tržišče.

Tov. Majcen je v poročilu s službenega potovanja poudaril, da je prav, da na potovanje državne delegacije vabijo tudi predstavnike gospodarstva, ker se je že večkrat primerilo, da so tovarne, ki so bile zgrajene brez poprejšnje temeljite proučitve vseh pogojev za obstoj, v kratkem času zašle v težave. Stroški takih potovanj niso zastoj. V Tuniziji npr. niso vedeli za delovno organizacijo Sava, vedeli pa so za »Balkan« iz Suve Reke, to pa zato, ker predstavniki naše delovne organizacije premalo potujejo.

Prikolice s Posočja vrnjene

Prikolice smo s Tolminskega že prepeljali v kraje, kjer bodo služile letovalcem naše delovne organizacije.

Ob katastrofalnem potresu v mesecu maju 1976 v Posočju smo prišli na pomoč tudi Savčani. Solidarno smo prispevali enodnevni zaslužek, skupina delavcev je dva meseca pomagala pri gradnji in popravilu poškodovanih hiš, krajano smo pripeljali 7 prikolic, v katerih so preživel do ureditve lastnih stanovanjskih prostorov.

Prikolice, ki nam jih je štab civilne zaščite v Tolminu vrnil neposredno od Tolmincev — domačinov, so bile v izredno dobrem stanju. Uporabniki so se zavedali pomoči in temu primerno tudi čuvali in ohranili vso opremo v prikolicah in prikolicah so v enakem stanju, kot so jih prejeli, tudi vrnilo z zahvalo vsakemu kolektivu za razumevanje in pomoč ob hudi nesreči, ki jih je prizadela. Precejšnja razlika pa je v videzu in stanju prikolic, ki so jih uporabljali zunanji delavci, ki so pomagali pri obnovi porušenihih vasi. Pogled v notranjost prikolic je bil žalosten. Tla v prikolicah so poškodovani s težkimi čevlji, štedilniki, hladilniki so nujno potrebni popravila. Manjkali so tudi deli opreme itd.

Odlučili smo se, da bomo vse prikolicke predali v generalni servis. Tako bodo zopet uporabne že za 1. maj letošnjega leta, ko pričakujemo prve letovalce. Obnovili bomo tudi opremo ter tako skušali zagotoviti letovalcem zadovoljivo in udobno bivanje.

Spomnimo se, da so po potresu imeli občani in vaščani še drugo nevščenenost, saj je v jeseni, ko so bila vsa dela v polnem razmahu, močno deževalo, nepretrgoma po 14 dni. Vmes je pihala še močna burja in otežkočala dela.

Tako je dne 10. novembra 1976 ob močnih sunkih vetra prevrnjeno eno našo prikolico, ki se je ob prevračanju močno poškodovala, tako da ni več uporabna. Ker imamo prikolicke zavarovane, smo preko zavarovalnice sprožili postopek za povrnitev škode. Predvidevamo, da bomo dobili novo.

Ob koncu te informacije bi omenili, da smo sicer s skromnimi sredstvi le pomagali našim ljudem v Posočju, da je bila pomoč namenska in zelo ustrezna ter da so bili prizadeti zadovoljni za našo pomočjo in se zanjo tudi ustrezno zahvaljujejo.

Rado Plahuta

POJASNILO

Bralce posebej obveščamo, da je prišlo v navedbah posameznih slovesnosti do določenih sprememb. Nastale so med tiskanjem časopisa.

Upoštevajte torej naslednje:

Slavnostne seje osnovnih organizacij ZK Sava bodo potekale do 27. aprila, dneva osvobodilne fronte. Tudi slavnostna seja sveta ZK Sava ne bo 25. aprila temveč dan pozneje, t. j. 26. aprila 1977.

V Umetnem usnju uspešno

Čeprav za poslovanje Umetnega usnja v prvih treh mesecih letošnjega leta še ni dokončnih rezultatov, lahko trdimo, da bodo le-ti dobri.

Letos so prodali za 6.743 milijarde din izdelkov, kar je za 46,8% več kot v istem obdobju lani, medtem ko je bil obseg proizvodnje za 23% večji. Plan prodaje izvršujejo 95%, kar je posledica manjšega upada v marcu. Pri prodaji je zelo uspešna Prodajna organizacija Sava, nekoliko slabša pa prodajna služba Umetnega usnja na domačem trgu in prodaja na tuja tržišča; predvidevajo pa, da se bo stanje v prihodnjem četrtletju izboljšalo.

Proizvodnja je za okrog 2% večja od planirane in se še povečuje, med drugim tudi izdelava PVC past, ki imajo visoko stopnjo pokritja. Treba je omeniti, da večino izdelkov delajo po naročilih.

Tudi kvaliteti so posvetili več pozornosti in prihranili okrog 56 milijonov starih din. Prihranek bi bil lahko večji, če ne bi imeli težav s tehnologijo in kvaliteto surovin pri nekaterih izdelkih.

V letu 1977 ne nameravajo zaposlovati novih delavcev, kar kaže ob sedanjem povečanju proizvodnje na občuten porast produktivnosti.

V zadnjem obdobju so prisotne zahteve za podražitev tekstila in drugih surovin za umetno usnjo. To pa pomeni, da bodo morali strokovni sektorji pripraviti vse potrebno, da se bodo ob podražitvah surovin popravile tudi cene umetnega usnja.

Konec marca so bili v Umetnem usnju organizirani sestanki sindikalnih skupin, na katerih so obravnavali problematiko proizvodnje. Sprejeli so več zaključkov in stališč, ki bodo prispevali k boljšemu delu.

Da bi o delu v Umetnem usnju zvedeli kaj več, smo na razgovor povabili tov. Jožeta Sajeveca, Milana Novaka in Antona Kancilija.

JOŽE SAJEVEC — vodja nanašalne linije

Na kvaliteto izdelkov v veliki meri vpliva kakovost surovin. V zadnjem obdobju se je izboljšala organizacija dela, število zastojev se je zmanjšalo, povečala se je izkoriščenost delovnega časa, kar je tudi prispevalo k boljšim rezultatom.

Na sindikalnih skupinah smo obravnavali tekočo problematiko: neurejen transport, slabe delovne pogoje, ko je v letnih mesecih tem-

peratura zraka tudi več kot 40°C, vzdrževanje prezračevalnih naprav, v katerih se ob nižjih temperaturah utekočinjajo hlapi in povzročajo onesnaženost itd. Dogovorili smo se, da bodo pomanjkljivosti v prihodnje po možnosti odpravljene, kar bo tudi prispevalo k boljšemu delu.

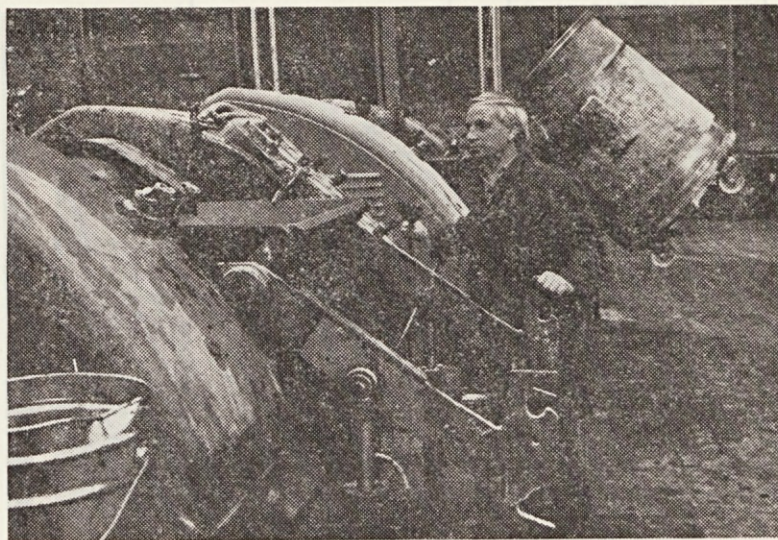
MILAN NOVAK — predelavec priprave past

Kljub temu, da je kvaliteta našega dela sorazmerno dobra, moram omeniti delovne pogoje, v katerih delamo. Nezadostna učinkovitost prezračevalnih naprav povzroča koncentracijo škodljivih hlapov; tako stanje bo treba v prihodnje izboljšati. Kovinska tla in neustrezna obutev povzročata prekomerno utrujenost, kar bomo morali rešiti v dogovoru z oddelkom za tehnično in zdravstveno varstvo. Prav tako se bomo morali dogovoriti o ustreznejši delovni obleki za naša delovna mesta. Občasno se pojavljajo zastoji predvsem zaradi neuskajenega planiranja, kar seveda vpliva na izkoriščenost delovnega časa.

Na sindikalnih skupinah smo postavili vprašanje primerjave osebnih dohodkov na posameznih delovnih mestih, predvsem s stališča pogojev in obsega dela.

ANTON KANCILIJA — glavni strojni vzdrževalec

Naše delo je oteženo, ker so

Priprava past

stroji narejeni po colskem sistemu, ki jih moramo potem prilagajati milimetrskemu sistemu. Preventivno vzdrževanje zahteva predhodno pripravo rezervnih delov, zahteva tudi predvidevanje, kateri deli so nujno potrebni. Pri tem pa se včasih postavlja vprašanje, zakaj opravljamo to delo, ko pa je stroj v okvari, zakaj nimamo vsega za čim hitrejšo popravilo. Velikokrat se upravičeno predhodne priprave in izdelave raznih delov pokaže šele po daljšem časovnem obdobju. Ravno zaradi preventivnega vzdrževanja bomo morali določiti odgovornost oz. za-

dolžitve vodje vzdrževanja, glavnega vzdrževalca in vzdrževalcev za posamezna področja, še posebno za prostore, kjer je nevarnost eksplozij.

V preteklem obdobju je zastoj velikokrat povzročalo nestrokovno ravnanje s stroji oz. premajhna usposobljenost novih delavcev.

Prav tako se bomo morali dogovoriti o večji delavnici, saj smo sedaj skupaj z električarji v premajhnem prostoru, kar vpliva na kvaliteto našega dela.

PETER BOGATAJ

Posvet poslovdij in komercialnih predstavnikov

Konec marca je bil redni letni delovni sestanek naših sodelavcev s področja prodaje. Udeležilo se ga je 22 poslovdij trgovin, deset komercialnih predstavnikov, predstavniki vodstva prodajne organizacije, prodajnih služb skupnosti tozd in marketinga.

Na posvetu so med drugim obravnavali rezultate lanskoletnega poslovanja ter analizirali razmere na trgu.

Dogovorili so se za planske naloge v letošnjem letu in o merilih osebnih dohodkov, ki so vezani na plan in jih je potrebno vsakoletno usklajevati.

Več časa so posvetili izvajanju eksternih in internih predpisov (Zakon o prometnem davku, blagovnem prometu itd. ter internim

predpisom o materialno-finančnem poslovanju).

Sodelavci marketinga in prodajnih služb so komercialne predstavnike in poslovdje seznanili s kratkoročnimi in srednjeročnimi načrti, komercialni predstavniki in poslovdje pa so prisotne seznanili z razmerami na tržišču ter vplivom konkurence. Dogovorili so se tudi o enotnem nastopu vseh sodelavcev, ki opravljajo prodajno funkcijo na trgu.

Del posveta je bil prvič letos organiziran tako, da so vsi obiskali skladišče, obravnavali pa so tudi težave v posameznih trgovinah oz. posameznih prodajnih področjih. V bodoče bodo tudi posveti enkrat letno, (dosedaj dvakrat), vprašanja, ki se bodo pojavljala med letom, pa bodo reševali skupno z vodstvom prodajne organizacije oz. prodajne službe skupnosti tozdov in trgovinami. oz. komercialnimi predstavniki.

Informiranje v letu 1976

V lanskem letu je izšlo v Vulkanu 12 števil tovarniškega časopisa Sava Kranj Vulkanove novine. Devet števil je izšlo na 8 straneh, tri pa na 10. Vsebina vseh števil je bila odraz letnega programa, zajela pa je življenje in delo v Vulkanu, delo organov upravljanja in družbenopolitičnih organizacij.

V poročilu, ki so nam ga poslali, je navedeno, da so delavce Vulkanu

informirali tudi preko ozvočenja in oglasnih desk. Izdali so tudi 6 Informatorjev, kjer so objavili gradivo o volitvah v organe upravljanja in družbenopolitične organizacije ter delegatov v samoupravne interesne skupnosti. Objavili smo tudi vse samoupravne sporazume, ki so bili sprejeti lani.

Predsedstvo sindikata Vulkanu analiziralo volitve v osnovne organizacije

Predsedstvo sindikata je v februarju analiziralo potek volitev v osnovnih organizacijah sindikata in ocenilo njihovo uspešnost.

Nekateri poročevalci so opozorili na nezainteresiranost vodilnih in vodstvenih delavcev, ki se niso udeležili skupščin, ponekod pa so izostali celo predstavniki družbenopolitičnih organizacij.

Predsednik predsedstva je ocenil, da je bilo delo skupščin zadovoljivo

in da so bile dobro pripravljene. Vendar pa je opozoril, da bi bilo treba več prizadevnosti — ne samo funkcionarjev sindikata.

Iz poročila je vidno, da bi bilo treba boljše informirati delovne ljudi in dati več smernic za delo sindikata. Razpravljali na predsedstvu pa so dokaj enotno ocenili, da je bilo delo predsedstva dobro, saj so imeli obsežno in odgovorno delo in so reševali številne probleme.

Priprava tekstila

DRUŽBENO IZOBRAŽEVANJE

Franc Šetinc

SOCIALISTIČNE SILE, RELIGIJA IN KLERIKALIZEM

Klerikalizem in sektaštvo

Zanimiva je definicija klerikalizma, ki jo je dal ugledni slovenski hierarh. V tej definiciji pravi, da je klerikalizem boj za oblast in da poznamo dve vrsti klerikalizma: klerikalizem kot poskus klerikov, duhovnikov in laikov, da si pridobijo oblast v družbi, in pa poskus klerikov, zlasti višjih cerkvenih dostojanstvenikov, da si pridobijo oblast v cerkvi na škodo duhovščine in na škodo vernikov. Mislim, da je ta definicija povsem ustrežna in da je to res klerikalizem.

Kljub diferenciaciji do katere je prišlo v rimskokatoliški cerkvi, si ne moremo delati iluzij, da se deli cerkve ne bodo še naprej poskušali politizirati, vključevati v politiko, čeprav v prikritih oblikah. Se vedno bodo poskusi, da si bo cerkev ustvarjala vzporedne strukture. Zato je zelo pomembno, da smo sprejeli novi zakon o verskih skupnostih, ki pove, kaj cerkev sme in česa ne sme, kaj sodi v pristojnost cerkve in kaj ne. Tega ne počenjamo zato, ker bi bili proti cerkvi, proti religiji, ampak zato ker ne smemo, kot sem že uvodoma dejal, dovoliti, da bi kdorkoli imel monopol v tej družbi, saj ustvarjamo pri nas družbo, v kateri ne delamo in ne smemo delati razlik med občani verniki in komunisti — ateisti. Pozicija ateista in teista je enakovredna, saj se borimo proti vsakršni manipulaciji.

Zveza komunistov mora izražati interese celotnega gibanja in ustvarjati skupaj z delovnimi ljudmi pogoje, da bi se človek otresel vsakršnega monopola oblasti in da bi si ustvaril svojo oblast v svoji tovarni, v svoji krajevni skupnosti, v svoji šoli, v svoji zadrugi itd. Proti klerikalizmu, proti zlorabi vere v politične namene se bojujemo zato, ker klerikalizem ni v skladu s podružbljanjem naše družbe. Ves čas smo se borili za to, da bo človek dosegel tak položaj, v kakršnem bo lahko odločal. Zato ne moremo dovoliti, da bi se katerekoli druge sile pojavljale kot nekakšni posredniki.

Zato si moramo prizadevati, da se tudi verniki vključujejo v naše samoupravno življenje, da postanejo subjekti odločanja o vseh družbenih vprašanjih in soustvarjajo našo družbo. Ne smemo dovoliti, da kdorkoli manipulira z nami, pa najsi bo to cerkev ali katerakoli druga organizacija, tudi če je še tako demokratska.

Zveza komunistov nima namena ustvarjati svojega monopola, da bi vladala nad ljudmi, in ne želi biti nikakršen posrednik med človekom in družbo. Prizadeva pa si usposobiti in osveščati ljudi, da bi postali subjekti. Zveza komunistov ne uresničuje svoje vodilne vloge s pozicije oblasti, temveč s pozicij idejnopolitičnega prepričevanja, z zgle-dom dejanj in akcije. In če se zveza komunistov odreka monopolu, vsakršnemu monopolu, od idejnega do ekonomskega, političnega itd., potem seveda ne more dovoliti, da bi si kdo drug jemal pravico monopola nad ljudmi. V mislih imamo vsakovrstni monopol, tudi kadrovski, monopol znanja. V naši družbi moramo ustvariti pogoje za to, da sčasoma ne bo nobenih monopolov več in da bo polagoma izginil tudi monopol znanja, s katerim posamezniki lahko monopolizirajo odločanje in manipulirajo z ljudmi.

Ogledali smo si Zavod RTV Ljubljana

V soboto, 26. marca 1977 je mladina iz osnovne organizacije kadrovske-spolšni sektor organizirala ogled Zavoda RTV Ljubljana, ki je bil planiran v akcijskem programu za letošnje leto za mesec marec.

Življenjsko pot Zavoda RTV Ljubljana nam je v kratkih orisih predstavil tov. Tone Tratar. Iz njegovega pripovedovanja smo izvedeli, da je radio v Sloveniji spregovoril leta 1938. iz majhne radijske postaje se je razvila radijska hiša, ki ima poleg centrale v Ljubljani še več lokalnih radijskih postaj.

Televizija je začela s svojim programom kasneje in našla svoje prostore v radijski hiši. Siritve programa, prostorska utesjenost in slabi pogoji za delo so narekovali, da televizija potrebuje prostore. Preko ceste so zgradili televizijsko hišo, ki jim omogoča kvalitetnejše delo in boljše pogoje za delo. Seveda pa potekajo nekatere oddaje — recimo TV dnevnik, še vedno v stari zgradbi in šele čez čas bo radijska hiša res samo radijska, s tem pa bo radio pridobil nekaj prostorov, ki jih potrebuje za svoje delo. Zavod RTV Ljubljana sestavlja 12 tozdov in skupne službe in šteje brez zunanjih sodelavcev na terenu in drugih lokacijah okoli 2000 uslužbencev. Čas dela ni omejen, odvisen je pač od narave dela,

Seveda naša družba še dolgo ne bo idealna, potrebno se je vsak dan boriti za boljšo družbo in na poti je dosti ovir in preprek, ki jih bo treba premagati, kajti ne pojavlja se samo nevarnost klerikalizma kot zlorabe vere v politične namene. Tudi znotraj naših vrst v zvezi komunistov se pojavlja nevarnost sektaštva. Za sektaštvo je značilno, da ne razločuje med vero in klerikalizmom, da meče vse v isti koš. Takšni pogledi in takšna praksa bi bili izredno škodljivi. Sektaši, podobno kot klerikalci, poskušajo deliti ljudi po verskem prepričanju. Zato ni preostro, če rečemo, da je sektaštvo prav tako nevarno kot klerikalizem. Seveda so vzroki sektaštva različni. Pogosto je sektaštvo samo reakcija na klerikalizem, pogosto je emocionalni odmev na to, kar so duhovniki počeli med vojno. Velikokrat je sektaštvo tudi izraz nizke idejnopolitične ravni. In proti sektaštvu se lahko uspešno borimo z znanjem, z idejnopolitičnim delom, z višjo kulturo članstva zveze komunistov in podobno. Sektaštvo torej napada samoupravne osnove družbe in jih oži. Sektaštvo do religije je pogosto tudi sektaštvo do socialistične zveze, ustave, do vloge zveze komunistov, do vloge države. Sektaštvo lahko postane jedro dogmatskih sil. Zato si v naši družbi prizadevamo še bolj aktivirati socialistično zvezo, da bi v njej resnično sodelovali vsi delovni ljudje ne glede na vero, narodnost itd., da bi v njej lahko razpravljali o vseh družbenih vprašanjih. V socialistični zvezi imamo tudi posebne koordinacijske odbore. Ti se ukvarjajo tudi z vprašanji, ki zadevajo cerkev in religijo. V teh koordinacijskih odborih so ponekod tudi duhovniki, verni ljudje in komunisti. Njihova naloga je, da preprečijo razne napetosti, da se torej bojujejo proti klerikalizmu, pa tudi proti sektaštvu.

z njimi. Pa vendar si ne morem kaj, da tudi ne bi naštel nekaj aparatov. To so: kamere, cela vrsta monitorjev, magnetoskopi, magnetofoni, mešalna miza, za katero sede tonski mojster, režiser, tajnica režije in morda še kdo. Videli smo celo vrsto oddelkov od snemalnice, montirnice, režije, mešalnice... Povsod sama tema, le svetloba svetilk ti daje slutiti, da brez svetlobe le ne gre. Svetlobni napisi nas opozarjajo na tišino, na prepoved kajenja in POZOR SNEMAMO!

Da pa ne boste mislili, da smo gledali samo elektroniko, naj povem, da smo videli le še kaj drugega. Priložnost smo imeli videti snemanje Igramo se gledališča v izvedbi Tržaškega gledališča. Po kadru, ki smo ga videli, sklepam, da bo oddaja zanimiva in za smeh. Pri tem snemanju smo spoznali vso trdoto igralskega poklica, saj je igralec moral prizor nekajkrat ponavljati, ker režiser ni bil zadovoljen z igro. Vedno znova je opozarjal na nove napake. Inž. Nikodijevič nam je povedal, da potrebujejo za 1 minuto posnetega filmskega traku 1 uro ali pa še več trdega dela pred kamerami in reflektorji. Videli smo še drugo snemanje, žal pa ne vem, katero odrsko delo je bilo. Prostor, kjer snemajo igre velikanski studio, kjer manevrirajo reflektorji, kamere, režiser, snemalci, osvetljevalci, igralci in cel kup kablov. Kljub velikosti studijev pa je poleti vseeno vroče, kajti 25 KW hitro segreje snemalni prostor, toliko je namreč potrebno svetlobe za snemanje. Prostore hlade s posodami, napolnjenimi z ledom.

Ogledali smo si tudi prostor, kjer snemajo TV dnevnik in druge informativne oddaje. Povem vam, da smo si ga predstavljali čisto drugače. Tudi prostor, kjer domuje televizijska napovedovalka, smo videli. Kakor je bilo dekle v prostoru »fejst«, je bila vseeno sama. Takrat se je ravno učila, kako se nam bo nasmehnila in nas s svojimi besedami očarala in pritegnila k gledanju televizijskega programa. Nekateri so se podali še naprej — v radijsko hišo.

Tja nas je popeljal tonski mojster Andrej Dobrin in nam najprej pokazal STUDIO 14, kjer snemajo oddaje v živo, ki jih slišimo na radiu, včasih pa na televiziji tudi vidimo. Nad studijem 14 je prostor, v katerem je mešalna miza, opremljena z različnimi gumbi in skalami za uravnavanje jakosti zvoka. Seveda so tu še magnetofoni in zvoč-

(Nadaljevanje na 16. strani)

Savčani pred poslopjem RTV Ljubljana

PREDSEDNIKI DELAVSKIH SVETOV TOZD (STOZD) IN NAMESTNIKI

(V SR SLOVENIJI)

PREDSEDNIK

NAMESTNIK

TOZD
UU

BOJAN
GRIČAR

KONRAD
KURI

PREDSEDNIK

NAMESTNIK

TOZD
TAP

DUŠAN
KVEDER

ANTON
ŠMAJD

ZD TOZD
IC

MIHAEL
PETEK

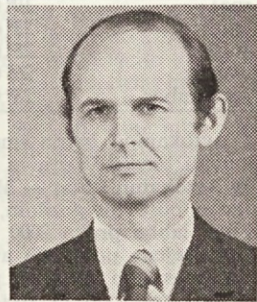
BRANE
PEČJAK

TOZD
TTI

IVAN
PETELINŠEK

FRANC
ČEFARIN

SDS
OSS

FRANCKA
MRAZ

KONRAD
MURKO

TOZD
KET

JANEZ
BAJŽELJ

ZDENKA
LIKOZAR

TOZD KTM
PROTEKTOR

SAKIB
GALIČ

CVETKA
PREVC

TOZD
POS

DRAGICA
KAVŠEK

RATIMIR
LESIĆ

TOZD
TOTRA

BRANKO
GROŠELJ

IGOR
OSREDKAR

Kam letos na dopust?

Najprej nekaj informacij o naših lastnih počitniških zmogljivostih — prikolice v Fiesi, Poreču in Malem Lošinjju.

● **Avtokamp »Jezero« v Fiesi** je v neposredni bližini Portoroža in Pirana tik ob morski obali na travnatih površinah, velikih 16500 kv. m.; je sodobno urejen. V neposredni bližini je tudi restavracija, kjer si boste lahko uredili prehrano.

Do Pirana je 15 minut hoje, kjer boste kupovali potrebno hrano za kampiranje.

Prednost avtokampa v Fiesi je, da so tudi letos neposredne avtobusne zveze iz Ljubljane.

V poletni sezoni 1977 bo postavljenih osem (8) prikolic. Izmene bodo 7-dnevne; začele se bodo 4. julija in bodo trajale do 17. 9. 1977.

Sprememba v letošnji sezoni je v tem, da se bodo izmene začele ob sobotah in končale naslednjo soboto ob 12. uri. Prav tako bodo potekale izmene v Zeleni Laguni. Izmene, za katere se boste odločali, pa so naslednje:

● 7-dnevne izmene v Fiesi in Poreču

4. 6.—11. 6.	2. 7.—9. 7.	23. 7.—6. 8.	3. 9.—10. 9.
11. 6.—18. 6.	9. 7.—16. 7.	6. 8.—13. 8.	10. 9.—17. 9.
18. 6.—25. 6.	16. 7.—23. 7.	13. 8.—20. 8.	
25. 6.—2. 7.	23. 7.—30. 7.	20. 8.—27. 8.	
		27. 8.—3. 9.	

● **Avtokamp »Zelena laguna«**, ki je oddaljen od Poreča 3 km v smeri proti Vrsarju, je primerno urejen; v bližini avtokampa je tudi samopostrežna trgovina ter restavracija, tako da gostu v kampu ni potrebno pripravljati hrane, če mu to ne ustreza.

V tem avtokampu bomo imeli postavljenih največ prikolic, to pa zaradi ugodnega podnebja, sorazmerne bližine, veliko zabave in športnih objektov. Da je na poreški obali zares veliko sonca in toplo morje, vam to pove temperaturna tabela.

Poprečna temperatura zraka ob 14. uri		Poprečna temperatura morja
maj	19° C	17° C
junij	23° C	21° C
julij	25° C	23° C
avgust	26° C	24° C
september	23° C	23° C

V avtokampu bomo imeli postavljenih 17 prikolic, od teh sta dve od skupnosti tozdov Totra in ena od KTM-Protector.

● **Avtokamp Čikat — Mali Lošinj** leži na obalah zaliva Čikat. Prekrit je s starim borovim gozdom, ki daje posebno prijeten in blag zrak. Kamp sprejme lahko preko 2000 gostov. Tudi sanitarije s toplo in hladno vodo so razporejene po celem avtokampu, v katerem so poti v celoti asfaltirane. Od mesta je oddaljen približno 2 km. Avtokamp je odprt od 1. aprila in sezona traja do 15. oktobra 1977.

Izmene bodo 10-dnevne zaradi večje oddaljenosti kraja in s tem večje izgube časa na poti.

Moramo omeniti še to, da bo trajekt iz Brestove (na celini) na otok Cres vozil v sezoni od 6. ure do 12. ure in od 13. do 19.30 vsako uro dvakrat. Iz Porožine na otoku Cresu, do koder pridete s trajektom iz Brestove po 20 minutah vožnje, nadaljujete vožnjo z avtomobilom. Še 84 km lepe vožnje! Po ozki, toda asfaltirani cesti in ob vedno lepem pogledu po otoku Cresu in naprej po Lošinjju pridete v Mali Lošinj — slikovito mesto.

Tudi iz Reke vozi v sezoni trajekt 2 krat dnevno.

10-dnevne izmene v Čikatu bodo naslednje:

1. 6.—11. 6.	11. 7.—21. 7.	20. 8.—30. 8.
11. 6.—21. 6.	21. 7.—31. 7.	30. 8.—9. 9.
21. 6.—1. 7.	31. 7.—10. 8.	9. 9.—19. 9.
1. 7.—11. 7.	10. 8.—20. 8.	

Ceniki za prikolice v Fiesi, Poreču in Malem Lošinjju

Kraj	Pred in po sezoni		Sezona	
	maj, junij, september	triležiščne	julij, avgust	štiriležiščne
prikolice:				
Fiesa	60,00	70,00	70,00	85,00
Poreč	60,00	70,00	80,00	90,00
Mali Lošinj	70,00	80,00	90,00	100,00

● **Tudi na Pokljuki**, kjer razpolagamo z 19 ležišči, bo letos letovalo med kolektivnim dopustom mnogo več Savčanov kot lani; savskih gobarjev bo lahko več v poključkih gozdovih, saj vemo, da je to čas, ko je povpraševanje za ležišči v domu na Pokljuki veliko.

Z željo, da bi letovalo čimveč savskih delavcev na Pokljuki, smo se odločili, da bi najdaljši zelen čas letovanja trajal osem (8) dni.

Pokljuka — cenik

1. Za delavce delovne organizacije Sava	20,00 din na dan
2. Otroci naših delavcev, ki niso preskrbljeni	20,00 din na dan
3. Zakonski tovariš, ki je zaposlen v drugi delovni organizaciji	30,00 din na dan
4. Starši pri nas zaposlenih delavcev	30,00 din na dan

Vse navedene cene je potrdil svet za izobraževanje in socialno varstvo dne 25. marca 1977.

● IŽ

Preko turistične agencije Jugotanker bomo letos na otoku Ižu imeli na voljo okoli 40 ležišč v privatnih sobah s prehrano v restavraciji. Cene za dnevni penzion so letos 140,00 din na osebo. Izmene bodo 10-dnevne.

● Resnik

Med kolektivnim dopustom smo uspeli dobiti še naslednje kapacitete v naslednjih krajih.

	17. do 24. 7.	24. 7. do 31. 7.
Hotel Resnik — Split	20 mest	12 mest
Otok Ciovo (Split)		
zasebne sobe + hrana v restavraciji	13 mest	15 mest

Gostje bodo nastanjeni v sobah 1. kategorije nedaleč od morja, hranili pa se bodo v skupni restavraciji. Za nekoliko višjo ceno pa bodo gostje nastanjeni v hotelu RESNIK, paviljonskega tipa B. kategorije. Sobe v hotelu RESNIK so dvoposteljne s hladno in toplo vodo, tušem, WC in balkonom ter pogledom na morje.

CENE POČITNIŠKIH PAKETOV:

	PAKET	ODRASLI	OTROCI od 4.—12. leta
HOTEL RESNIK	8 dni	2.200	1.750
HOTEL RESNIK	15 dni	3.920	3.020
OTOK ČIOVO	8 dni	1.820	1.450
	15 dni	3.120	2.430

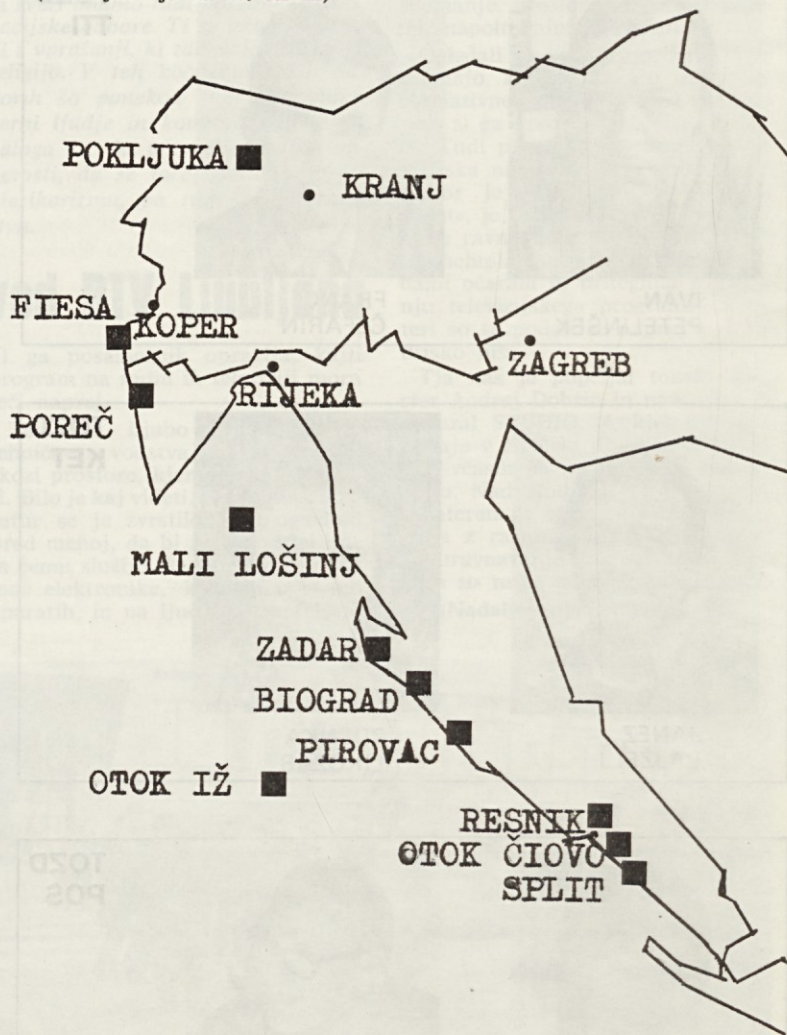
ODHOD: VSAKO NEDELJO od 3. 7.—28. 8. 1977 iz LJUBLJANE ob 17.00 uri popoldne, iz SPLITA pa ob 15.30 uri.

ZBOR UDELEŽENCEV-DOPUSTNIKOV je na letališču BRNIK vedno ENO URO pred odhodom letala.

V paketu je vračunan prevoz z reaktivnim letalom DC-9 na relaciji Ljubljana—Split—Ljubljana, vključno z letališkimi taksami, avtobusnimi prevozi v izbrano letovišče in nazaj, polni pensioni (7) turistična taksa ter organizacija in vodstvo letovanja.

Opomba: Za otroke od 2—4 let plačate samo znižano ceno letalskega prevoza din 400 (imajo svoj sedež v letalu, nimajo pa svoje postelje in ostalih hotelskih storitev)

(Nadaljevanje na 10. strani)

Legenda:

- Kraji, kjer bomo letovali Savčani

Analiza fluktuacije v letu 1976

(Nadaljevanje s 1. strani)

Predmet naših opazovanj je predvsem fluktuacija, ko delavci zaradi raznih vzrokov zapuščajo delovno organizacijo, čeprav je včasih pomembna tudi fluktuacija v okviru tozda. Pri notranji fluktuaciji gre večinoma za primere prerazporeditve delavca na predlog vodje tozda, če pa zasledimo primere, da so na istem delovnem mestu pogoste kadrovske spremembe zaradi notranje fluktuacije, pa je potrebno tudi take primere posebej beležiti in raziskati vzroke, ki povzročajo pogoste kadrovske spremembe na delovnem mestu.

Vzroki prekinitve delovnega razmerja oziroma tako imenovane eksterne fluktuacije so različni. Nekateri teh vzrokov so neizbežni, kot npr.: smrt, upokojitev, odhod v

objektivne fluktuacije, ki se je znižala od 9,35 % v letu 1975 na 5,77 % v letu 1976. Če primerjamo fluktuacijo po tozdih, vidimo, da je največje znižanje doseženo v TAP, in to od 18,53 % v letu 1975 na 10,29 % v letu 1976 ali skoraj za polovico. Zelo veliko znižanje fluktuacije prikazuje tudi KET (od 14,47 % na 8,14 odst.), medtem ko POS prikazuje neznatno zvišanje stopnje fluktuacije od 9,03 % v letu 1975 na 10 %.

Najnižja je stopnja fluktuacije v TTI (7,51 %). Pod povprečjem pa je stopnja fluktuacije še v Umetnem usnju, KET in Organizaciji skupnih služb.

Naslednji pregled II. nam kaže subjektivno fluktuacijo glede na vzroke oziroma oblike in primerjavo z letom 1975. Iz pregleda je razvidno, da število prenehanj delovne

III. PREGLED OBJEKTIVNE FLUKTUACIJE PO VZROKIH

tozd	upokojitev	smrt	pretek.dol.časa	zapor	JLA	skupaj	
						1976	1975
TAP	-	2	-	-	21	23	39
TTI	8	5	-	-	22	35	37
UU	-	-	-	-	6	6	-
KET	3	6	-	1	9	19	18
POS	1	1	4	1	3	10	9
OSS	2	2	-	-	10	14	16
IC	-	-	-	-	-	-	-
SKUPAJ	14	16	4	2	71	107	119
1975	21	5	9	4	79	119	

nehanjih delovnega razmerja z rednim odpovednim rokom in po sporazumu, kjer se kažejo vplivi strožjih kriterijev pri odobravanju prenehanja delovnega razmerja s krajšim odpovednim rokom. Med posameznimi tozdi (skupnosti tozdog) se kažejo večje razlike pri vzrokih fluktuacije. Procent samovoljnih prenehanj z delom je najvišji v proizvodnih tozdih, kjer odpade na samovoljna prenehanja in izključitve preko polovice celotne subjektivne fluktuacije (TTI — 56,5 %, TAP 61,2 %, Umetnem usnju 66,7 odst.).

Pregled III. nam kaže objektivno (neizbežno) fluktuacijo po vzrokih in primerjavi z letom 1975.

Iz pregleda je razvidno, da se je tudi objektivna fluktuacija znižala v primerjavi z letom 1975. Večji del objektivne fluktuacije (2/3) odpada na delavce, ki so odšli na odsluženje vojaškega roka, pa jim za ta čas pravice iz delovnega razmerja mirujejo. Večina njih se po odslužitvi vojaškega roka vrne nazaj v delovno organizacijo, zato ta oblika fluktuacije povzroča najmanj težav in dodatnih stroškov. Iz pregle-

zmanjšala zaradi zmanjšane odhoda delavcev v JLA (12 manj kot leta 1975). Ker na objektivno fluktuacijo ne moremo vplivati, jo navajamo le zaradi celostnega pregleda.

Naslednji pregled (IV.) nam kaže subjektivno fluktuacijo glede na dolžino delovne dobe fluktuirancev v delovni organizaciji in primerjavo z letom 1975.

Iz pregleda je razvidno, da se je procent delavcev, ki so zapustili delovno organizacijo v prvih 6 mesecih dela preko 1/3 vseh fluktuirancev. Več kot polovica (52 — 54 %) fluktuirancev pa je zapustilo delovno organizacijo v prvem letu dela. To neugodno razmerje se je v preteklem letu bistveno izboljšalo, saj je delovno organizacijo zapustilo v prvih 6 mesecev dela le 1/4 vseh fluktuirancev, v prvem letu dela pa 38,6 %. Pri posameznih tozdih (skupnostih tozdog) izstopata TAP in Umetno usnje, kjer je bila fluktuacija v prvih 6 mesecih dela pre-

I. PREGLED FLUKTUACIJE V LETU 1976

stozd tozd	povprečno število zaposlenih	objektivna fluktuacija štev.	%	subjektivna fluktuacija štev.	%	celotna fluktuacija štev.	%	% fluktuacije v letu 1975
TAP	1001	23	2,30	80	7,99	103	10,29	18,53
TTI	1385	35	2,53	69	4,98	104	7,51	9,64
UU	176	6	3,41	9	5,11	15	8,42	9,27
KET	479	19	3,97	20	4,17	39	8,14	14,47
POS	170	10	5,89	7	4,12	17	10,00	9,03
IC	15	-	-	-	-	-	-	-
OSS	638	14	2,19	38	5,96	52	8,15	10,27

SKUPAJ	3864	107	2,77	223	5,77	330	8,54	
--------	------	-----	------	-----	------	-----	------	--

fluktuacija 1975	3627	119	3,28	339	9,35	458	12,63	12,63
------------------	------	-----	------	-----	------	-----	-------	-------

JLA itd. Pravimo, da so to objektivni vzroki, zato pojem — objektivna fluktuacija. Drugi vzroki pa so subjektivnega značaja in nanje lahko vplivamo s pravočasnimi in pravnimi preventivnimi akcijami. Ta prenehanja delovnih razmerij imenujemo subjektivna fluktuacija, katera je predmet naše podrobne raziskave.

Pregled I nam kaže celotno eksterno fluktuacijo po skupnostih tozdog in tozdih, razdeljeno na objektivno in subjektivno, ter primerjavo za leto 1975.

Iz pregleda je razvidno, da se je celotna fluktuacija v preteklem letu bistveno znižala v primerjavi z letom 1975, in to 4,09 % ali za eno tretjino. S tem je procent fluktuacije po 6 letih zopet padel pod 10 odst., kar imamo lahko za izreden uspeh, posebno še, če upoštevamo neugodne pogoje poslovanja v preteklem letu. Posebej je potrebno opozoriti na močno znižanje sub-

ga razmerja »na željo delavca« stalno raste, tako je bilo takih primerov v letu 1974 samo 63,1 %, leto kasneje že 75,2 % in preteklo leto kar 83,4 %. Vzporedno s tem pa pada število prenehanj delovnega razmerja po sklepu organa upravljanja, kamor štejem prenehanje delovnega razmerja v poskusnem roku, ko je delavec negativno ocenjen, pa ga ni mogoče prerazporediti na drugo delovno mesto (5 primerov v letu 1976) in prenehanje zaradi izključitve iz delovne organizacije (32 primerov v letu 1976).

Samovoljne prekinitve delovnega razmerja se niso bistveno povečale, glede na skupno subjektivno fluktuacijo v primerjalnem obdobju pa se je procent samovoljnih prekinitve povečal od 23,0 % v letu 1975 na 36,3 % v letu 1976. Število izključitev pa se je v letu 1976 znižalo več kot za polovico, od 69 primerov v letu 1975 na 32 primerov v letu 1976. Večji premiki so vidni tudi pri pre-

II. PREGLED SUBJEKTIVNE FLUKTUACIJE V LETU 1976 PO VZROKIH (OBLIKAH)

tozd	odpovedni rok štev.	%	sporazumno štev.	%	poskusni rok štev.	%	samovoljno štev.	%	po sklepu org. štev.	%	izključ. štev.	%	SKUPAJ štev.	%
TAP	8	10,0	13	16,3	6	7,5	32	40,0	4	5,0	17	21,2	80	35,9
TTI	12	17,4	16	23,2	2	2,9	29	42,0	-	-	10	14,5	69	30,9
UU	2	22,2	1	11,1	-	-	5	55,6	-	-	1	11,1	9	4,0
KET	3	15,0	9	45,0	2	10,0	4	20,0	-	-	2	10,0	20	9,0
POS	1	14,3	3	42,9	-	-	1	14,3	-	-	2	28,5	7	3,1
IC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
OSS	12	31,6	13	34,2	2	5,3	10	26,3	1	2,6	-	-	38	17,1
SKUPAJ	38	17,0	55	24,7	12	3,4	81	36,3	5	2,2	32	14,4	223	100,0
leto 1975	28	8,3	117	34,5	32	9,4	78	23,0	15	4,4	69	20,4	339	100

IV. SUBJEKTIVNA FLUKTUACIJA GLEDE NA DELOVNO DOBO V SAVI

stozd tozd	do 6 mes. štev.	%	6 - 12 mes. štev.	%	1 - 2 leti štev.	%	2 - 5 let štev.	%	nad 5 let štev.	%	SKUPAJ štev.	%
TAP	27	33,8	17	21,2	15	18,7	16	20,0	5	6,3	80	100
TTI	15	21,7	7	10,2	15	21,7	19	27,5	13	18,9	69	100
UU	3	33,3	1	11,1	3	33,4	1	11,1	1	11,1	9	100
KET	4	20,0	2	10,0	1	5,0	8	40,0	5	25,0	20	100
POS	1	14,3	1	14,3	1	14,3	2	28,6	2	28,5	7	100
OSS	5	13,2	3	7,9	10	26,3	10	26,3	10	26,3	38	100
IC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SKUPAJ	55	24,7	31	13,9	45	20,2	56	25,1	36	16,1	223	100
leto 1975	121	35,7	62	18,3	64	18,9	38	11,2	54	15,9	339	100

da je razvidno, da je bilo v preteklem letu zelo veliko smrtnih primerov (16), medtem ko se je upokojilo 1/3 manj delavcev kot v letu 1975. Ugotavljamo, da je največji padec objektivne fluktuacije v TAP, kjer se je tovrstna fluktuacija

cej nad povprečjem (nad 33 %). Procent fluktuirancev z 1—5 letnim delovnim stažem v delovni organizaciji se je povečal, skladno s tem medtem ko je procent tistih delavcev, ki zapuščajo delovno organizacijo po 5 in več letnem delu zelo stalen (okoli 16 %). Če upoštevamo, da je kar 61,9 % delavcev, ki so zapustili delovno organizacijo starih do 25 let, potem je ponovno potrjena že znana ugotovitev, da fluktuirajo predvsem mlajši delavci, začelniki, ki še nimajo pravih delovnih navad niti vedno ustreznih delovnih mest in še vedno iščejo sebi najbolj primerno delovno mesto oziroma delovno organizacijo.

Pregled V. nam kaže izobrazbeno strukturo delavcev, ki so iz subjektivnih vzrokov zapustili delovno organizacijo. Če primerjamo ugotovljeno izobrazbeno strukturo zaposlenih konec leta 1976, vidimo, da se zaradi fluktuacije obstoječa struktura ni poslabšala, ker so v

(Nadaljevanje na 14. strani)

Kam letos na dopust?

(Nadaljevanje z 8. strani)

— za otroke do 2 let pa plačate samo obvezno zavarovanje v letalu din 150, ker nimajo niti sedeža v letalu niti ostalih hotelskih storitev.

Plačilni pogoji:

Ob prijavi vplačate akontacijo din 700 za osebo, do odhoda poravnate 50 % vrednosti izbranega paketa — preostalih 50 % pa lahko poravnate na podlagi ustrezne kreditne pogodbe (overovljene v podjetju) v 90 dneh, računajoč od dneva na počitnice.

Stroški odpovedi:

— v primeru odpovedi zadržimo vplačano akontacijo,
— po zaključnem roku (21 dni pred vsakokratnim odhodom) zaračunamo dejanske stroške, če prijavitelj sam medtem ne pridobi novega potnika za izpraznjeno mesto.

Opomba: Vsi ti navedeni pogoji veljajo prav tako ob letalskih prevozih na letovanja na zadarski rivieri.

20. 7.—27. 7. 27. 7.—3. 8.

Pirovac — zasebne sobe		
I. kategorija + hrana v restavraciji (Zadar)	9 mest	13 mest
Biograd na moru — Filip Jakov		
Hotel B kategorije (Zadar)	15 mest	15 mest
Kukljica — Zelena Punta		
B kategorije bungalovi	—	10 mest
Letovanja bodo 8-dnevna in 15-dnevna.		

ODHOD: **VSAKO SREDO od 6. 7. do 28. 4. 1977** ob 11.55 dopoldne, iz Zadra pa ob 13.55 popoldne. ZBOR UDELEŽENCEV — DOPUSTNIKOV je na letališču BRNIK vedno ENO URO pred odhodom letala.

Prijavnica

Podpisani delavec v tozdu
tel:..... se prijavljam za letovanje.

Kraj letovanja.....vrsta objekta
število letovalcev.....(odrasli),otroci, starost let

Želeni čas letovanja Drug želeni čas ki pride v
poštev, tudi kraj

Ali ste že letovali v navedenem kraju - objektu - da - ne (ustrezno obkroži)

Morebitne želje, predlogi

S podpisom tudi dovoljujem finančni službi, da mi stroške letovanja odbijejo od osebnih dohodkov, ki jih bom prejel za mesec julij - to je 15. avgusta oziroma za mesec avgust, to je 15. septembra za tiste, ki letujejo po kolektivnem dopustu.

(Podatke vpišite čitljivo!)

Podpis letovalca

CENE POČITNIŠKIH PAKETOV:

KRAJ:	ODRASLI	OTROCI	
		do 10 let	do 12 let
KUKLJICA — Zelena Punta	8 dni	2.350	1.850
	15 dni	4.100	3.100
BIOGRAD NA MORU (lastni prevoz)	8 dni	2.600	2.280
	8 dni	2.100	1.670
PIROVAC	8 dni	1.900	1.600
	15 dni	3.290	2.700

Kdor si bo zaželel popestriti letošnja letovanja z doživljanjem povsem novega sveta, bo lahko preživel dopust v Tuniziji ali Grčiji, kjer se bodo cene gibale od 2.990 do 3.970 din na osebo. To bodo 8-dnevni in 15-dnevni letalski paketi. Prijave za letovanja v Tuniziji ali Grčiji bomo zbirali do zasedbe prostih mest v letalih, zato se zglasite čimprej osebno ali po telefonu tov. Plahuti, nova upravna stavba, soba št. 30 ali po telefonu 265.

V letu 1977 zaradi že znanih vzrokov, to je zaradi manjkajočih vrednosti na skladu skupne porabe, nismo mogli povečati lastnih letalskih zmogljivosti.

Pričakujemo, da se bo večje število letovalcev prijavilo za letovanje v prikolicah in da ne bo možno vsem ugoditi. Zato je važno, da v prijavnici navedete svoj želeni kraj in čas!

— Najkasneje do 23. maja bomo tiste delavce, ki so oddali prijavnice do roka, t. j. do 15. maja, obvestili o možnosti letovanja glede na prijavo.

— **Izpolnjene prijavnice oddajte administratorki svoje delovne enote.**

— Opozarjamo, da v času prijav ne bomo sprejemali posameznikov in se z njimi dogovarjali o možnosti letovanja. Vse to bo možno po obvestilu, ki ga boste sprejeli.

— Strokovne službe in vsi tisti delavci, ki lahko koristijo dopust tudi izven kolektivnega dopusta, naj se prijavijo za druge možne čase.

— Če ne bomo mogli vsem prijavljenim ugoditi želje glede letovanja v prikolicah v času kolektivnega dopusta, bomo upoštevali naslednje kriterije:

1. da prijavitelj še nikoli ni koristil kolektivnega dopusta v prikolicah,
2. da sta oba zakonca zaposlena v naši delovni organizaciji,
3. da prijavitelja predlaga zdravnik zaradi zdravstvene ogroženosti (Čikat — Mali Lošinj),
4. da je invalidni delavec,
5. člani zveze borcev.

Vsem letovalcem, ki bodo letovali v prikolicah, priporočamo, naj se zavedajo naše skupne lastnine in naj varujejo tako opremo, prikolice kakor tudi posteljnino. S svojim ponašanjem in videzom okolice, kjer bodo letovali, bomo pokazali svojo kulturno raven.

Dvajset pesmi za praznik

Dne 2. aprila 1977 so člani okteta Sava pripravili samostojni koncert, s katerim so počastili desetletnico svojega delovanja — s posebnim poudarkom na jubileju predsednika Tita in KPS.

Polna koncertna dvorana v Delavskem domu je s pozornostjo spremljala koncert in z aplavzom nagradila pevce. Če bi bila še povezava — napovedovanje malo boljše, bi lahko zapisal, da je bil koncert res pravi užitek.

Deset let delovanja, prizadevanj in nenehnega reševanja problemov (prostor za vaje, zasedba okteta itd.) je neprimerljivo z delom neke organizacije ali društva, ki živi po ustaljenem redu. Že, če bi bil 8 članski kolektiv stalen — pa ni, ker se je v desetih letih kar petkrat menjala zasedba — je čas za zorenje skoraj prekratek. Kajti zrelost v umetnosti prihaja počasneje kot v navadnem življenju. Prav gotovo pa so zrelost najočitneje občutili pevci sami in njihov umetniški vodja. Včasih boleče, včasih na lep način.

Prizadevali so si, iskali možnost vraščanja v ta, naš delavski prostor, ker pesem ne želi biti sama vase zaprta, sama sebi namen. Uspeh tega njihovega iskanja je njihova sprejemljivost, neponovljajoča se enkratnost.

Koncert je bil zaokrožen kakor venček pesmi, razpete od žalostinke, preko vedre in hudomušne ter upajočega klica, do tiste, tako imenovane »udarne« pesmi.

Kaj pesem pravzaprav hoče?

Povedati na svoj način, zgoščeno pa vendar do skrajnosti rast in klec — z vsemi vmesnimi nihaji: upanje, razočara-

nje in bolečino, borbe in zmag.

Človek, včasih prisiljen v skrajno ozek okvir svoje nemoči, si je tudi pesem izbral za obliko izpovedi, pripovedovanja ali prošnje. Pa čeprav je vedel in ve, da se bo beseda izgubila ali pa je ne bo uslišalo uho, kateremu je namenjena.

Pa vendar je bila npr. pesem v še ne tako oddaljeni preteklosti izraz in odraz silne človekove moči: ljudje so peli na poti pred puškine cevi.

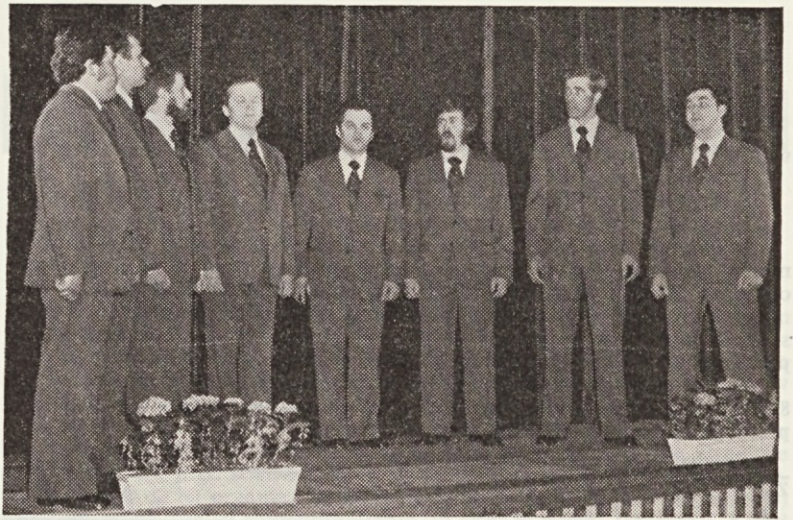
In ko nam danes pesem oznanja in naznanja našo preteklost, našo sedanost in prihodnost, jo je delovni človek prav tako potreben kot nekoč. Ne morda zaradi duševnih stisk. Ampak zato, da vanje nikoli več ne bi zašel.

Tako sem jaz doživel koncert okteta Sava ob njegovi desetletnici. Ker sem jim hvaležen, jim tudi v prihodnje želim vse najboljše.

Jože Stular

Koncert ob 10-letnem jubileju, ki so ga pevci savskega okteta posvetili počastitvi jubilejev tov. Tita in KPS, bil pa je v soboto, 2. aprila, je izzvenel v potrditev ugotovitev, da ta komorni pevski ansambel ni le skupina ljubiteljev petja. Njegovi poustvarjalni cilji so višji, ne gre pa prezreti pomena, kakršnega ima taka kulturna skupina v svojem delovnem kolektivu.

Prav to kaže na pot, po kateri naj bi večji del našega kulturnega življenja usmerili. Samo z načeli, kako naj bo kultura last slehernega člana naše družbe, bo težko kaj prida doseči. Savski oktet kaže bolj stvarno pot. Njegovo bogato desetletno delo je bilo ves čas tesno povezano z delovno organizacijo, iz katere je zrastel. To je bilo čutiti tudi na dobro obiskanem jubilejnem koncertu, prav tako pa iz slavnostnih besed članov okteta in pa pokrovitelja praznovanja, generalnega direktorja tov. Filipa Majcna.

Ob 10. obletnici so se »oktetovci« predstavili s pestrim izborom pesmi

Ta je poudaril, da ima ves delovni kolektiv interes in zasluge za razvoj in delo mnogovrstnih dejavnosti ob delu, še posebno pa za oktet. Te ugotovitve, izrečene na srečanju po koncertu, so lep porok, da bo kultura v Savi ob nadaljnji podpori delavcev resnično postajala prava potreba vseh.

Drugi porok za rast umetniških sposobnosti okteta je stalnost pevcev. Pri tej savski oktetu ni imel posebne sreče. V desetih letih se je izmenjalo kar 26 pevcev. To je žal pomenilo, da skupina ni mogla stalno napredovati. Ob vsaki menjavi se je rast za krajši ali daljši čas ustavila; večkrat je bilo treba začeti skoraj znova. Marsikaj je, kar povzroča take menjave. Ne le pri savskem oktetu, povsod, kjer zavzeta amaterska dejavnost od vsakega člana zahteva toliko časa, požrtvovalnosti, pa še kakšne stroške seveda, da to za marsikoga postane prehudo breme. Iz začetnega ljubiteljskega skupnega prepevanja postane pravi kulturnik, ki svoje obveze pri vajah in nastopih opravlja sicer prostovoljno, vendar ne po prosti volji, kadar in kolikor hoče. Tu pač velja: vsi za enega, eden za vse! Nepovezovanje teh posebnih obveznosti je dostikrat vzrok za menjave v ansamblih. Čeprav so bile te prav pri savskem oktetu kar rekordne, je oktet z izredno vztrajnostjo oblikoval svojo poustvarjalno moč, ki je seveda iz že povedanih razlogov tu in tam nihala, a nikdar ni postala kritična.

Tretji porok za obstoj in umetniški napredek je dirigent, oziroma umetniški vodja, kakor mu pri ok-

tetu pravimo. Tov. Peter Lipar in Milko Skoberne sta bila prva oblikovalca zvoka, izraza in repertoarja. Njunega znanja, izkušnosti in volje bi bil vesel tudi vsak drug pevski ansambel. Jubilarji so zasluge obeh primerno znali ceniti, čeprav ne tudi poplačati. Za njima je prišel tov. Matevž Fabijan, ki je s svojimi zbori po Sloveniji in drugod že dostikrat pokazal, kaj zmore. Za oktet je to pravi umetniški vodja. Pri izbiri pesmi je sicer kritičen, a dovolj širok, tako da spored njegovih koncertov lahko zadovolji preprostega poslušalca pa tudi strokovnjaka. V naših dvoranah je bilo moč slišati marsikatero skladbo živih slovenskih ustvarjalcev prav po Fabijanovi zaslugi. Med sicer mnogimi manjšimi zbori jih namreč ni prav veliko, da bi se lotili zahtevnih, za uho dostikrat manj prijetnih, a vrednih glasbenih del. Zanje je treba precej znaja ali vsaj več vaj — drugače povedano.

Savski oktet je svoje zmožnosti že večkrat pokazal. Tudi na jubilejnem koncertu. Kdor je od pevcev pričakoval še več, pa ve za zgoraj omenjene težave, jim dela hudo krivico. Le-te je dovolj že v dejstvu, da nezadovoljiva akustika dvorane Delavskega doma slabi zvok nastopajočih in ne daje prave podobe o interpretaciji, za kakršno se izvajalci na vajah mesece in leta trudijo. Tudi trem, ki jo povzroča zavest o manjši homogenosti ob kratkem delu v isti sestavi, je storila svoje — ni vse uspelo tako, kakor pevci znajo. Vsa ta skrb jih je hromila in zgubila se je sproščenost, še kako potrebna za bolj doživet nastop. Kako drugače — izrazno in zvočno — je zvenela njihova pesem po koncertu. Največkrat tako pri zborih tudi je. Škoda.

Če so videti te zadnje misli preveč kritične, je treba reči, da nimajo takega namena. Delo okteta je zastavljeno tako, da bo ob daljšem obdobju v isti zasedbi prav lahko zadržal mesto med najboljšimi slovenskimi oktetji; repertoar in način izvedbe to zagotavljata.

Ob koncu naj bo omenjen še sklepni nastop jubilejnega koncerta, ko so se na odru zbrali vsi dosedanji oktetovi pevci in kot ubran moški zbor zapeli tri pesmi. Mnogi so pomislili, kakšna škoda, da je to le priložnostni zbor!

Številna udeležba na koncertu savskega okteta priča o priljubljenosti pesmi.

Iznajditeljstvo

S SEJ DELAVSKIH SVETOV

V prvem tromesečju letošnjega leta (oziroma do 7. 4. 1977) so obravnavali in dokončno potrjevali iznajditeljske predloge trije delavski sveti:

1. delavski svet TAP na treh sejah,
2. delavski svet TTI na dveh sejah,
3. delavski svet Umetno usnje na dveh sejah.

1. **Delavski svet TAP** je v tem času potrdil 13 predlogov. Od vseh omenjenih predlogov je v bistvu odklonil le enega, enega je komisija sicer odklonila, ker ga je avtor prijavil z zamudo, delavski svet pa je priznal njegovo vrednost in ga nagradil. Za dva predloga je delavski svet potrdil sklep komisije, da se ju zaščiti pri patentnem zavodu; od preostalih 9 predlogov pa je bilo 7 koristnih predlogov in dve tehnični izboljšavi.

Za vse navedene predloge so bile izplačane nagrade v skupnem znesku 82.309,96 din, gospodarska korist, ki jo je bilo možno izračunati le pri štirih predlogih, je znašala 982.526,32 din.

Pregled potrjenih predlogov v TAP

Zap. št.	Avtor	Naslov predloga	Opredelevitev
1.	Peter Šparovec	Izboljšava primaknitve nabiralca jeder	koristni predlog
2.	Ljubo Kosmač Marjan Burger	Izdelava vezic iz odpadlih avtozračnic	koristni predlog
3.	Alojz Zorko	Montaža dodatnih stikal pri zavori na strojih Herbert	tehnična izboljšava
4.	Rado Ratkovič Emil Seruga Stefan Klemenc	Sprememba hitrosti navijanja odrezanih pasov tekstilnega korda na navijalni napravi rezalnika »Zalan Gazuit«	koristni predlog
5.	Vinko Cuderman	Zamenjava ventilov pri bombiranju avtozračnic	koristni predlog
6.	Jože Starman	Sprememba postavitev elektroenergetskih naprav pri trovaljčniku TROESTER	odklonjen oz. ga je nagradil DS
7.	Peter Šparovec	Zamenjava ventilov za dvig pladnjev pri konfekcijskem stroju I. stopnje za radialne plašče za tovorna vozila	koristni predlog
8.	Anton Lebar Miklavž Luthar	Spajanje JC pri kalandru ob menjavi različnih dimenzij ob izteku navitkov	koristni predlog
9.	Anton Kodran	Zmanjšanje notranjega pritiska pri vulkanizaciji avtozračnic	koristni predlog
10.	Alojz Zorko	Priprava robnih trakov za D plašče za tovorna vozila	odklonjen
11.	Pavel Munih	Ločevanje guma — kovina	predlagan za zaščito
12.	Pavel Munih	Neranljivi plašči	predlagan za zaščito
13.	Ivan Kalan Ciril Zavrl	Predelava regulacije ogrevne pare — boljši pogoji vulkanizacije	tehnično izboljšava

2. **Delavski svet TTI** je v prvem tromesečju potrdil 7 predlogov; pet predlogov je odklonil, en predlog je bil opredeljen kot koristni predlog, eden pa kot tehnična izboljšava. Izplačane nagrade so znašale skupno 108.052,80 din, gospodarska korist, ki jo je bilo možno izračunati le pri enem predlogu, pa znaša 3.089.044,51 din (za dve leti).

Pregled potrjenih predlogov

1.	Vinko Šeško	Povečana čistoča zmesi pri mešanju na dvovaljčnikih V-39 in V-45	odklonjen
2.	Franc Mohar	Zmanjšanje odpadka pri izpustu zmesi na M 34 v valjarni II — TTI	odklonjen
3.	Janez Raspet	Izboljšava pri izbujanju termoforskih grl	koristni predlog
4.	Martin Petric	Izboljšava pri konfekciji transportnih trakov — zarobljanje obloge	odklonjen
5.	Silvo Mravljje Jure Požek	Izdelava topospojenih velozračnic, vulkaniziranih pod tlakom pare v kotlu	tehnična izboljšava
6.	Alojz Pestotnik	Sprememba varnostne naprave na V-19 Premasunac	odklonjen
7.	Frančišek Vrankar	Cevni lijakasti nastavek za plastične in gumene ročke	odklonjen

3. **Delavski svet Umetno usnje** je v prvem tromesečju (oziroma do 7. 4. 1977) potrdil dva predloga. Oba sta bila opredeljena kot koristna predloga. Skupni znesek izplačanih nagrad je znašal 3.500,00 din za oba predloga. Gospodarske koristi ni bilo možno izračunati, ker se ne da dobiti točnih podatkov.

Čeprav je prispevek na področju iznajditeljske dejavnosti v tozdu Umetno usnje skromen, naj bo spodbuda vsem ostalim sodelavcem v Umetnem usnju za razmišljanje in aktivno sodelovanje na tem področju.

Pregled potrjenih predlogov v Umetnem usnju

1.	Janez Gajser	Sprememba tehnološkega postopka za pregrevanje tkanine na starem nanašalnem stroju	koristni predlog
2.	Anton Klemenčič	Čiščenje PU papirja	koristni predlog

Nadja Markun

IZNAJDITELJSTVO V PRVIH TREH MESECIH 1977

Prijavljenih je bilo v tem času 23 predlogov, kar je za 4 predloge več kot lani v istem času.

Podatki o prijavljenih predlogih:

Zap. št.	Avtor	TOZD	Naslov predloga
1.	Branko Kasunič	TAP	Predelava sklopke za transportni trak pri diagonalnem rezalnem stroju Buzuluk
2.	Peter Šparovec	TAP	Zamenjava ventilov za dvig pladnjev pri konfekcijskem stroju II. stopnje za radialne plašče za tovorna vozila
3.	Ljubo Maček Stane Rudolf	KET KET	Dodatna zaščita rentgenskih cevi
4.	Alojz Pestotnik	TTI	Sprememba varnostne naprave na V-19 Premasunac
5.	Albin Drolc	TAP	Ključ za zategovanje in odtegotanje spodnjih vpenjalnih obročev, na BOM prešah za plašče za tovorna vozila
6.	Pavel Munih	OSS	Lončevanje guma — kovina
7.	Pavel Munih	OSS	Neranljivi plašči
8.	Milorad Jovanič	TAP	Izboljšava pri vlečenju bočnic na profilnem kalandru Repiquet
9.	Frančišek Vrankar	TTI	Cevni lijakasti nastavek za plastične in gumene ročke
10.	Frančišek Vrankar	TTI	Zaščita in popravilo akumulatorjev na električnih samovozilkah (žabah)
11.	Anton Kušter	TAP	Montaža končnega stikala na snemalni mehanizem pri KRUPP prešah za plašče za osebne avtomobile
12.	Alojz Županc Anton Lebar	TAP TAP	Skladiščenje rol gumiranega jeklenega korda
13.	Franc Žigon	TTI	Mazanje valjev dvovaljčnikov z mlekom
14.	Rafael Pervanja	TAP	Izboljšava pri brizganju žičnih jeder
15.	Anton Klmenčič	UU	Čiščenje PU papirja
16.	Ferdo Kociper Mihael Čuhalev	TTI TTI	Sprememba tehnološkega in delovnega postopka pri vulkanizaciji ventilov
17.	Aljančič Andrej Mali Jernej	TTI TTI	Naprava za kosmatenje, mazanje in utrjevanje velo in moped ventilov pri brizganju surovcev
18.	Rajko Benedičič	TAP	Strojno polaganje prekrivnih trakov na strojih II. stopnje TR—KF
19.	Jože Klemenčič	TTI	Pranje brizganih izdelkov v pralnem stroju
20.	Jože Jereb Slavko Pirc	TTI TTI	Predlog za spremembe tež paketov zmesi na osnovi specifičnih tež zmesi, ki se domešujejo na V-33
21.	Anton Perš	TTI	Predlog za izboljšavo vlečenih plošč in raznih folij na trovaljčnem kalandru v valjarni TTI
22.	Franc Oblak	TAP	Naprava za spajanje PVC folije
23.	Jožef Košir	TAP	Zaščita kabla za varnostno napravo na KRUPP št. 33 (za plašče za osebne avtomobile) leva stran

Iz seznama je vidno, da so naši sodelavci prijavili: v TAP 10 predlogov, v TTI 9 predlogov, v OSS 2 predloga, v Umetno usnje 1 predlog, v KET 1 predlog.

Od 23 prijavljenih predlogov jih je komisija do 10. 4. 1977 obravnavala 19. Izmeh teh jih je 7 dokončno rešila, in to 4 pozitivno.

Dva predloga je komisija imela za »novost« in predlagala, da se ju zaščiti pri Zveznem zavodu za patente.

7. april — svetovni dan zdravstva

Čeprav tole številko prebirate že krepko v aprilu, ne bo prav nič napak, če preberete tudi tole informacijo. Svetovni dan zdravja je res le en dan, ki naj nas opominja, kako se moramo ravnati 364 dni v letu.

Letošnji svetovni dan zdravja je posvečen problemu naših otrok, t. j. »cepljenju« otrok proti nalezljivim obolenjem.

Naravnost tragično je, da cepljenje, to najučinkovitejše sredstvo proti nalezljivim boleznim, še danes ne zajame vseh otrok na svetu. V zadnjih 50 letih so v razvitih deželah s cepljenjem uspešno zajezili, nekje celo zatrli, davico, oslovski kašelj in druge, vendarle pa moramo računati, da celo v »razvitem« svetu, v katerem se rodi okoli 80 milijonov otrok, niso vsi deležni zaščite, ki jim jo zagotavlja cepljenje.

Za večino ljudi industrializirane sveta, toda žal samo za majhno število ljudi v deželah v razvoju — za srečneže, ki sta jim avtomobil in hladilnik le kos standardne opreme, ne pa dosegljiv luksuz — je cepljenje otrok zgolj rutinski postopek, ki njihovim otrokom zago-

tavlja varnost pred obolenji. Veliko ljudi razvitih dežel, ki uživajo dobrote tega sveta, ve, da bi s cepljenjem preprečili smrt najmanj 5 milijonov otrok v deželah v razvoju, pač nič ne stori, da bi to preprečili, čeravno bi z vsoto približno 1 dolar ali približno 20 din obvarovali življenja teh otrok; toliko namreč stane eno cepljenje.

V zadnjih petdesetih letih je medicina na področju cepljenj napravila velik napredek. Danes obvladamo skoro večino otroških nalezljivih bolezni.

Med najhujšimi je bila vsekakor otroška ohromelost. Pri nas smo imeli zadnjo večjo epidemijo te bolezni v letih 1956 in 1957. Z sistematičnim in obveznim cepljenjem te bolezni pri nas ne poznamo več od 1964 leta. Sredstva, ki jih naša družba — oziroma mi sami — odvajamo za tako zaščito otrok, niso ravno majhna, vendar pa se moramo zavedati, da je ne samo smrtnost naših otrok, ampak tudi obolevnost naših otrok izredno nizka, skoro enaka najrazvitejšim deželam zahodne Evrope.

Kljub vsemu pa ostaja še nekaj področij, proti katerim nimamo še ustreznega cepiva, to so t. i. obolenja dihal in črevesne nalezljive bolezni. Ta obolenja pa se širijo tem lažje, čimveč otrok je na kupu. Za tak razvoj so naši vrtci idealna mesta. Danes opažamo, da je izostanek z dela zaradi nege na domu že na drugem mestu, takoj za obolenji dihal. Če se bodo stvari razvijale s tako naglico, kot zadnja leta, potem bo dve tretjini naših mater doma vsako leto vsaj 4 dni. V naši tovarni je v letu 1976 bilo za ta namen izgubljenih 5778 ali okoli 11 % vseh izgubljenih delovnih dni.

Čim več novih vrtcev imamo, tem bolj se povečuje izostanek z dela. Skoro bi človek pomislil, da moramo vrtce ukiniti. Ne, pač pa je nujno potrebno reorganizirati tako zdravstveno službo, kot tudi zagotoviti sredstva, da bodo naši otroci, ki jim danes ni treba več umirati za nalezljivimi boleznimi, zaščiteni tudi proti navadnim prehladnim obolenjem. Naše matere — delavke moramo razbremeniti strahu, kaj bo z njenim otrokom, ko pojde v vrtec. Če smo jim že dali kot enakopravnost — pravico do dela —, potem ji še dajmo pravico do polnega varstva njenih otrok.

dr. Jaka Vadnjal

Poročilo o delu sodišča združenega dela v Kranju za leto 1976

Iz skupščinskih klop

Drugo leto obstoja in dela sodišča združenega dela kaže na to, da je bila ustanovitev sodišča upravičena. To izhaja tudi iz porasta spornih zadev in njihove pestrosti.

V letu 1975 je sodišče v enajstih mesecih sprejelo 60 spornih zadev, v letu 1976 pa že 152, kar pomeni povečanje za 92 zadev ali za 153 %. Predloge za rešitev spora pred sodiščem so v 132 primerih (nad 86 %) vložili delavci, v 12 primerih (8 %) organizacije združenega dela in v 8 primerih (nad 5 %) družbeni pravobranilci samoupravljanja, in sicer iz občin: Jesenice 1, Kranj 6, Radovljica 1.

Čeprav so po zakonu o sodiščih združenega dela za sprožitev spora pooblaščen še drugi, kot npr. sindikalne organizacije, družbene interesne skupnosti, pa le-te do sedaj še niso vložile predlogov, čeprav bi bila morda sindikalna organizacija kdaj dolžna sprožiti spor.

Po posameznih občinah je stanje naslednje:

Občina	Število zadev		Odstotek	
	1975	1976	1975	1976
Jesenice	13	31	20	20,3
Kranj	28	66	42	43,7
Radovljica	9	26	17	17,0
Škofja Loka	6	19	10	12,5
Tržič	5	8	6	5,2
ostalo	—	2	—	1,3

V pretežni meri gre za spore iz medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu in o zahtevku za plačilo raznih nadomestil.

V letu 1975 je na sodišču ostalo nerešenih 20 zadev. Z novimi predlogi v letu 1976 (152) je tako sodišče skupno obravnavalo 172 sporov. V letu 1976 je rešilo 125 sporov in je ob koncu leta ostalo nerešenih 47 zadev ali približno 29 % od celotnega števila zadev, kar predstavlja za spoznanje več kot število zadev v novembru in decembru 1976. V teh treh mesecih so dobili nad 60 zadev, medtem ko je bilo v drugih mesecih v prejšnjem letu 10 do 12 sporov mesečno.

Spori so bili rešeni takole:

15 zavrženih, 3 postopki ustavljeni, v 78 primerih odločeno, 29 zadev rešenih na drug način.

Na trajanje postopka neredko vpliva dejstvo, da organizacije združenega dela, ki so v sporu, ne pošljejo sodišču zahtevanih podatkov. Ponavadi sodišče zahteva, da pošljejo samoupravne sporazume in vse ostale listine, ki so v zvezi z reševanjem spora. Događa se, da vseh zahtevanih podatkov ne pošljejo ali pa jih prinesejo šele na obravnavo. Tudi odvetniki, pa naj gre za zastopanje enega ali drugega udeleženca, vlagajo predloge, ne da bi hkrati s predlogom predložili listine, na katere se sklicujejo. Zaradi tega sodišče večkrat po nepotrebnem obravnava prelaga.

Pri reševanju sporov sodišče ugotavlja, da posamezne delovne organizacije ali tozdi svojih samoupravnih sporazumov niso uskladile z zakoni. Ugotavlja tudi, da posamezni samoupravni organi in delovnih organizacijah, ki rešujejo spore, dostikrat ne poznajo lastnih samoupravnih sporazumov.

Predlog dogovora občin o usklajevanju davčne politike za leto 1977

S priloženim predlogom dogovora o usklajevanju davčne politike v letu 1977 izvršni svet predlaga vsem zborom občinske skupščine, da sprejmejo sklep o pristupu k dogovoru, ki ga sprejemajo skupščine v SR Sloveniji, Skupščina mesta Ljubljane in Skupščine skupnosti obalnih občin.

Predlog dogovora vsebuje stališča in merila za večjo usklajenost v davčni politiki občin in v njenem izvajanju, zlasti pa za uskladitev davčnih stopenj za posamezne vrste davkov, ki jih občinske skupščine predpisujejo s svojimi odloki, da bi s tem zagotovili, da bi bile obveznosti plačevanja davkov določene tako, da bi z njimi trajno vzpodbujali zavezanca k večji produktivnosti dela in da ne bi prišlo do neutemeljenih razlik v višini obveznosti med posameznimi družbenopolitičnimi skupnostmi.

Že dosedanja davčna politika skupščine občine Kranj je bila skoraj v celoti usklajena z dosedanjimi dogovori in je tudi s predlaganim dogovorom v glavnem usklajena, razen nekaj manjših odstopanj, ki pa ne pomenijo bistvenega vsebinskega in količinskega razhajanja s stališči in merili predloženega dogovora.

Dogovor vsebuje tudi naloge udeleženk dogovora za zagotovitev večje učinkovitosti in doslednosti pri izvajanju davčnih predpisov kot tudi obvezo, da bodo udeleženke ustrezno ukrepale, da se davčne uprave kadrovske in organizacijsko usposobijo, da bi lahko učinkovito izvajale svojo družbeno funkcijo.

Izvajanje dogovora o usklajevanju davčne politike spremlja poseben osemčlanski odbor udeleženk z njihovimi namestniki. Predstavnike občin in njihove namestnike v odbor udeleženk imenujejo izvršni sveti skupščin občin sporazumno.

Po informacijah Sob Kranj

Detajl iz tozda velozračnice

Gospodarjenje v letu 1976

O doseženih poslovnih rezultatih za leto 1976 oz. za posamezna kvartalna obdobja smo vas preko glasila Save tekoče in podrobno informirali, kakor tudi z zaključki oz. akcijami, o katerih so tekom leta razpravljali in tudi sprejeli samoupravni organi DO.

V nadaljevanju posredujemo glavne značilnosti poslovanja DO kot celote za leto 1976.

Za prvo leto srednjeročnega obdobja 1976 kažejo posamezni kazalci poslovanja, da je delovna organizacija v okviru začrtane stabilizacijske politike na večini področij realizirala zastavljene naloge. Tako je bila količinska proizvodnja na lokaciji Kranj v primerjavi s preteklim letom večja za 6,4%, v skupnosti tozđ KTM — Protektor za 5,1%, v skupnosti tozđ Ruma za 14,7%, medtem ko je bila v skupnosti tozđ Totra proizvodnja v primerjavi z lani dosežena z indeksom 87,7 in to predvsem zaradi zakasnelega aktiviranja novega obrata. Prav tako ugotavljamo zelo dobre rezultate na področju produktivnosti. V vseh skupnostih tozđ beležimo večjo proizvodnjo na zaposlenega kot v minulnem letu, razen v skupnosti tozđ Totra.

Obseg prodaje, ki je bil v prvem polletju zaradi uveljavljanja zakona o zagotavljanju plačil dosežena izpod planirane dinamike, se je v drugem polletju stalno zboljševal. Primerjalni podatki s preteklim letom kažejo, da je bila dinamika prodaje v posameznih tozđ nekoliko večja od dosežene proizvodnje. Podatki o gibanju zaposlenih v posameznih tozđih kažejo, da smo tudi na tem področju uresničevali zastavljene cilje resolucije.

Toda kljub ugodnim doseženim kvantitativnim kazalcem gospodarjenja, pa v posameznih skupnostih tozđ ugotavljamo po zaključnem računu za leto 1976 negativne poslovne rezultate, ki so pogojeni s padcem ekonomičnosti.

Ta se je v primerjavi s preteklim letom za DO kot celoto poslabšala za 4,5% oz. smo v letu 1976 na 1 din porabljenih sredstev realizirali 1,23 din celotnega dohodka, medtem ko smo v letu 1975 na 1 din porabljenih sredstev dosegli 1,28 din celotnega dohodka.

Zaostreni pogoji poslovanja, stalno naraščanje cen osnovnih surovin in repromateriala ob nespremenjenih prodajnih cenah izdelkov na eni strani in sprejeti administrativni

ukrepi (zakon o ugotavljanju celotnega dohodka in dohodka po plačani realizaciji, na drugi strani, so izrazito vplivali na doseženi finančni rezultat. Tako je bil kot posledica odpiranja škarij zem realiziran dohodek v višini 565 mio dinarjev in je v primerjavi s planom dosežen z indeksom 86,9 oz. je samo za 3,3% večji od preteklega leta. Zaradi močno izpadlega dohodka in hkrati relativno povečanih obveznosti izkazuje delovna organizacija po zaključnem računu za leto 1976 izpad dohodka oz. izgubo v višini 22.006 tisoč din.

Ta je bila po zaključnem računu pokrita v znesku 10.362 tisoč din in to:

— iz rezervnega sklada 4.752 tisoč din

— kritje izgube oz. doh. drugih tozđ 3.125 tisoč din

— kritje izgube v breme zak. obv. 63 tisoč din

— kritje izgube v breme lastnih virov poslovnih sredstev 2.422 tisoč din

Nekrita izguba v višini 11.644 tisoč din je od tega:

— v skupnosti tozđ Ruma 9.785 tisoč din in

— v skupnosti tozđ Vulkan Niš 1.858 tisoč din.

Po zakonu o sanaciji sta omenjeni skupnosti tozđ dolžni do 1. julija 1976 izdelati sanacijski program, s katerim naj bi analizirali in odpravili vzroke za nastalo situacijo oz. zagotoviti pokritje za ugotovljeno izgubo.

Pripominjamo, da je zaradi obsežnosti gradiva današnje praznične številke izostala podrobnejša informacija o poslovanju posameznih skupnosti tozđ ter SDS OSS v letu 1976 in bo le-ta objavljena kot priloga v naslednji številki našega glasila.

Občni zbor aktiva ZB Sava

(Nadaljevanje s 3. strani)

je razumljivo, da je to dejavnost, pri kateri imajo nedotakljive pravice in samoupravne odgovornosti in naloge vsi delovni ljudje, državljanji vseh starosti, vsi družbeni organi in ustanove in vse obramb-

ne sile. Seveda tudi naša organizacija pri tem ni izvzeta, in kot smo dejali, ji ne gredo le moralne naloge in skrb za to dejavnost, temveč tudi prizadevanja in povezanost z drugimi dejavniki v naši delovni organizaciji, da bi se za te naloge čim popolneje usposobili.

Na našem letnem obnem zboru je pomembno tudi ugotoviti, da se mnogim jubilejem v tem letu pridružuje tudi jubilej naše lastne borčevske organizacije. Tako bomo v tem letu praznovali 30. obletnico naše organizacije z novimi delovnimi zmagami in uspehi. Iz tega pa seveda izhaja tudi potreba po naši še večji družbenopolitični dejavnosti v prihodnje. Borci revolucije se bodo tako kot doslej tudi v prihodnje po svojih močeh in sposobnostih vključili v delo, ki vodi k hitrejšemu napredku in razvoju socializma in samoupravnih družbenih odnosov pri nas.

Ta nikoli prekinjeni delovni polet in vse večji delovni uspehi bodo najlepše darilo borcev revolucije in samoupravljanja našemu vrhovnemu komandantu za njegov 85. rojstni dan in za njegovo četrto desetletje dolgo borbo na čelu naše partije in za proslavitev 40. obletnice KPS, ki je bila ustanovljena na Čebinah.

Negovanje in razširjanje tradicij NOB, skupaj z idejnopolitičnim izobraževanjem, so borci kot tudi vse borčevske organizacije sprejeli kot nenadomestljivo potrebo, usmerjeno v vse akcije za spremembo družbenih odnosov, za boljše človeške odnose in solidarnost, tako kot to tudi načrtujeta ustava in Zakon o združenem delu.

V skopih obrisih poskušam zarisati le nekaj misli o naši bodoči usmeritvi in nalogah, ki nas čakajo v prihodnje. O vseh ne morem govoriti pa tudi ni potrebno prav zaradi tega, ker so člani ZB delavni sotvorci v samoupravnih in družbenopolitičnih organizacijah naše delovne organizacije, kjer vsak dan in praktično poteka boj za uresničevanje nalog, ciljev in politike, ki jih sprejema in usmerja ZK ob podpori širšega kroga naprednejših samoupravljalcev in občanov naše družbe.

Prihodnjič bomo objavili nadaljevanje poročila tovariša Bedekoviča, in sicer o zdravstvenem varstvu borcev, reševanju stanovanjskih vprašanj ter sklepe občnega zbora.

Analiza...

(Nadaljevanje z 9. strani)

izobrazbeni strukturi delavcev, ki so fluktuirali, močnejše zastopani delavci brez strokovne izobrazbe (20,6 + 45,8%) kakor pa v strukturi zaposlenih (19,4 + 32,6%).

Razlike, ki se kažejo pri posameznih tozđih, so razumljive, ker so odraz dejanske izobrazbene strukture v določenih tozđih — proizvodni tozđi (TAP, TTI, UU), z neustrezno izobrazbeno strukturo in režijski tozđi (KET, POS, Organizacija skupnih služb, Izobraževalni center) s sorazmerno boljšo izobrazbeno strukturo.

Zadnji pregled (VI.) prikazuje fluktuacijo med tozđi v okviru delovne organizacije — lokacija Kranj (Sava) in primerjavo s tovrstno fluktuacijo v letu 1975.

Primerjava nam pove, da se je tudi fluktuacija med tozđi v letu 1976 bistveno znižala (75) glede na leto 1975, ko je bilo registriranih kar 128 premestitev med tozđi. V pregledu niso upoštewane spremembe zaradi reorganizacije (TTI, KET, OSS), ker smo že začetno (poprečno) stanje popravili. Pregled nam

V.SUBJEKTIVNA FLUKTUACIJA GLEDE NA DEJANSKO IZOBRAZBO

kaže, da so gibanja obojestranska, končne razlike pa nepomembne, razen v Umetnem usnju in TAP.

Končna ugotovitev je, da smo pri omejevanju fluktuacije v letu 1976 dosegli določene uspehe in znižali celotno eksterno fluktuacijo za 4,09 odst., fluktuacijo med tozđi pa za

vajanih ukrepov z azniževanje fluktuacije je brez podrobne analize motivov, ki so povzročili fluktuacijo v letu 1976, težko reči. Z gotovostjo pa lahko trdimo, da so bili naši ukrepi uspešni in da smo z zaostritvijo sprejemnega postopka, s povečano skrbjo za dobro počutje

VI. INTERNA FLUKTUACIJA MED TOZĐI V LETU 1976

OZD	povprečno št. zaposl.	prišli št.	%	odšli št.	%	razlika št.	%
TAP	1001	13	1,3	23	2,3	-10	-1,0
TTI	1385	18	1,3	16	1,2	+2	+0,1
UU	176	11	6,3	1	0,6	+10	+5,7
KET	479	16	3,3	18	3,8	-2	-0,5
POS	170	2	1,2	-	-	+2	+1,2
OSS	638	14	2,2	17	2,7	-3	-0,5
IC	15	1	6,7	-	-	+1	+6,7
SKUPAJ	3864	75	1,94	75	1,94		
leto 1975	3627	128	3,53	128	3,53		

1,59%, kar je zelo lep uspeh. Kakšen delež pri znižanju fluktuacije ima splošna situacija (splošno omejevanje zaposlovanja v SRS, posebno pa v Kranju, manjše povpraševanje po kadrih itd.) in kolikšen del znižanja je rezultat sprejetih in iz-

zaposlenih ter z doslednim izvajanjem sprejete kadrovske politike na vseh ravneh (strokovne službe, operativna vodstva v proizvodnji itd.) uspeši znižati fluktuacijo na zadovoljiv nivo.

stožd nedokonč. tozđ	OS št.	%	osemletka št.	%	poklicna šola št.	%	srednja šola št.	%	višja + visoka št.	%	SKUPAJ št.	%
TAP	16	20,0	48	60,0	15	18,8	-	-	1	1,2	80	100
TTI	17	24,6	34	49,3	12	17,4	4	5,8	2	2,9	69	100
UU	2	22,2	3	33,3	3	33,3	1	11,2	-	-	9	100
KET	1	5	7	35,0	11	55,0	1	5,0	-	-	20	100
POS	2	28,6	-	-	3	42,8	1	14,3	1	14,3	7	100
OSS	8	21,1	10	26,3	3	7,9	9	23,7	8	21,0	38	100
IC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SKUPAJ	76	20,6	102	45,8	47	21,1	16	7,2	12	5,3	223	100

struk. zapos. 768 19,4 1287 32,6 1192 30,2 448 11,3 258 6,5 3953 100

Razvojno tehnološke naloge pri novatorski usmerjenosti delovne organizacije

Novatorska usmerjenost delovne organizacije skozi prizmo profesionalne dejavnosti razvojno-tehnološke funkcije

Napredek ali razvoj delovne organizacije ne more biti odvisen le od novatorske dejavnosti posameznikov, ki prijavljajo svoje predloge naključno in največkrat v zvezi z odpravljanjem pomanjkljivosti v obstoječi proizvodnji. Za organizirano novatorsko usmeritev ima vsaka delovna organizacija strokovne sektorje ali službe, ki jim je ta skrb predpisana z organizacijo poslovanja in ustrezno delitvijo dela.

Poglejmo, kako si v Razvojno tehnološkem inštitutu predstavljamo dejavnost na tem področju in s kakšnimi problemi se pri tem srečujemo.

Za uvod naštejmo v grobem, kaj obsega razvojno-tehnološka funkcija oziroma katera področja pokriva za uspešno poslovanje delovne organizacije, ne da bi se pri tem spuščali v potrebna sodelovanja z ostalimi sektorji in tozdi, ker bi problemi izhajali iz zelenega okvira:

1. obvladanje obstoječe tehnologije,

2. racionaliziranje (doseči s čim manjšimi stroški čimboljše rezultate) obstoječe tehnologije za bolj ekonomično proizvodnjo (prihranek na materialu, energiji ali delu, izboljšanje kvalitete), razširitev asortimenta ob obstoječi tehnološki opremi;

3. iskanje novih rešitev v tehnologiji, zamenjava obstoječih tehnologij z modernejšimi — uvedba nove tehnološke opreme;

4. izbira med raznimi novimi rešitvami v skladu z možnostmi in z usmeritvijo razvoja tehnologije za celo delovno organizacijo;

5. zbiranje in vrednotenje idej o novih ali nadomestnih proizvodih v skladu s politiko razvoja delovne organizacije;

6. izdelava predinvesticijskih študij za izbrane nove tehnologije za odločitve pri razvrščanju predvidenih rezultatov uvedbe in določanja prednosti pri investiranju;

7. izdelava predlogov za tehnološki del srednjeročnih in dolgoročnih planov razvoja delovne organizacije (obstoječe in nove tehnologije);

8. sodelovanje pri izdelavi projektov in pri realizaciji projektov — uvajanju nove tehnologije v redno proizvodnjo.

RAZLAGA TOČKE

1. Obvladati obstoječo tehnologijo pomeni zagotoviti tehnološke pogoje, ki omogočajo normalno proizvodnjo po izdelani tehnološki dokumentaciji, če je tehnološka disciplina v vseh fazah proizvodnje zagotovljena.

RAZLAGA TOČKE

2. Za racionalizacijo obstoječe tehnologije je potrebno poleg popolnega poznavanja obstoječe tehnologije — z njenimi prednostmi in slabostmi — še privzgojena potreba po izpopolnjevanju obstoječega, pa naj si gre za uvajanje novih surovin, za spremembe v tehnologiji, ki dajejo bolj kakovitoten proizvod, povečano proizvodnjo, zmanjšanje potrebne delovne sile ali katerikoli poseg v tehnologijo, ki bo dal ugod-

nejši odnos med vrednostjo proizvoda in vložnim delom (vložnimi sredstvi).

Za to delo je poleg želje po izboljšanju potrebna široka razgledanost v podobnih tehnologijah v razvitejšem svetu. To se doseže na več načinov: od spremljanja dostopne strokovne literature, obiskov drugih podjetij, razgovorov z ljudmi, ki se srečujejo s podobnimi problemi v drugih podjetjih — doma in v tujini — do izmenjave mnenj znotraj podjetja z ljudmi, ki jim to sicer ni osnovna zadolžitev, vendar so imeli priliko videti ali slišati, da modernejšo tehnologijo nekje že uporabljajo.

Pri širitvi asortimenta proizvodov na obstoječi tehnološki opremi je poleg tega znanja potrebna še analiza o rentabilnosti uvajanja širše palete izdelkov. Ta analiza je po metodologiji skoraj enaka izdelavi predinvesticijske študije za nove tehnologije oz. proizvode s tem, da je zaradi poznavanja tehnoloških možnosti znatno manj tvegana.

Če domnevamo, da imamo za obstoječo tehnologijo na razpolago vso tehnološko dokumentacijo (kvaliteta surovin, metoda za spremljanje kvalitete od surovin do gotovih izdelkov, kvaliteta polizdelkov,

določena osnovna merila, ki zagotavljajo normalno proizvodnjo...) je za racionalizacijo, modernizacijo ali razširitev asortimenta obstoječe proizvodnje že potrebno razviti nove metode za ugotavljanje novih lastnosti polizdelkov in izdelkov, potrebni so novi prijemci za zasledovanje tehnologije. Vse to pa zahteva razvoj teh dejavnosti vzporedno z razvojem racionalnejših tehnologij.

Prav tako je za hitrejši prenos idej o racionalizaciji tehnologije potrebna ustrezna oprema za preverjanje ideje, ki se začne z razvojem novih kvalitativnih zmesi, v novih konstrukcijah pri enih, spremenjenih energetskih in drugih pogojih, ki jih ni vedno mogoče preveriti v laboratoriju, prenos v redno proizvodnjo pa je tvegan, posebno, če zahteva take spremembe, ki ne omogočajo vrnitve na obstoječe stanje. Zato se take ideje normalno preverjajo na polindustrijskih napravah, ki so sicer drage, če niso smiselno nabavljene, vendar cenejše kot zastojanje v tehnologiji, ki pomeni njeno odmiranje zaradi vse slabše konkurenčnosti.

Uspešna racionalizacija in modernizacija obstoječe tehnologije za obstoječo proizvodnjo ima vedno svoje opravičilo, ker lahko da samo boljše rezultate, kot jih daje obsto-

ječa tehnologija — ne glede na dolgoročnejšo usmeritev razvoja delovne organizacije. Izjema so samo primeri, ko se delovna organizacija zaradi nezadostne rentabilnosti, ki ni posledica samo zastarele tehnologije odloči, da bo izdelek opustila iz nadaljnje proizvodnje. Ko je taka odločitev dokončna, je šele čas, da se za ta izdelek opustijo vsa prizadevanja za razvoj tehnologije.

RAZLAGA TOČK 3. do 8.

Vse dejavnosti, ki so našteje pod temi točkami, imajo za cilj samo eno: skrb za najbolj primerne proizvodne programe v bodočnosti, oddaljeni vsaj za eno leto od današnjega dne. Optimalni proizvodni programi pa morajo biti boljši kot so današnji, ker z njimi želimo doseči napredek.

Posebna problematika pri realizaciji tega cilja je posledica nekaterih zakonitosti, ki zahtevajo:

— širšo orientacijo med najmodernejšimi in nastajajočimi tehnologijami v razvitem svetu,

— napovedi za daljša obdobja (5 do 10 let) glede razvoja in uveljavljanja novih tehnologij in tržišča,

— analiza obstoječih možnosti in dolgoročnejšo usmeritve vseh tozdrov v delovni organizaciji (oz. sozdu),

— kombiniranje možnosti in pogojev za osvajanje novih tehnologij in proizvodov med posameznimi tozdi (ali delovnimi organizacijami),

— (preliminirana) začetna preverjanja in preizkušanja uvedbe novih tehnologij, za kar je najna nova oprema (laboratorijska ali pilotna),

— izdelava predinvesticijske študije po metodologiji, ki omogoča primerjavo med posameznimi morebitnimi projekti,

— vrednotenje in razvrščanje posameznih projektov in priprava predlogov za kontinuirano srednjeročno (in dolgoročno) planiranje tehnološkega razvoja.

Pri tem posebno poudarjam potrebo po zelo velikem številu zbranih idej o morebitnih novih tehnologijah in proizvodih, ki z nadaljnjo obdelavo praviloma zelo hitro »kopnijo«, ostanejo pa v ožjem izboru le najbolj zanesljive, tiste, ki ustrezajo vsem zahtevam za uspešno uvedbo. Prav tako pomembno pa je, da se te zanesljive ideje realizirajo v času, ko je nova tehnologija ali proizvod v vzponu svoje življenjske dobe, ta pa je omejena in jo ni lahko zadeti za celo vrsto proizvodov.

Za nove proizvode in tehnologije, ki bodo uvedene čez nekaj let, so seveda podatki o potencialnih tržiščih, o namerah drugih delovnih organizacij, ki prav tako planirajo vnaprej, o odnosih cen ključnih surovin, energije, politično-ekonomskih razmerah in drugih elementih, odločilnih za uspeh investicije, znatno manj zanesljivi kot v primeru racionalizacije obstoječe tehnologije. To pa pomeni, da je tveganje pri pripravi projekta dosti večje in je tudi razumljivo, da je spremembe teh elementov v vnaprej pripravljenem projektu treba sproti vnašati, kar bo imelo za posledico spremembe v privlačnosti projekta, v skrajnem primeru lahko tudi odločitev, da se projekt ne bo realiziral, čeprav je bilo vanj vložena dosti dela. Vendar pa je to cena, ki jo je treba plačati, če hočemo doseči, da bomo imeli vedno pripravljenih toliko projektov, ki jih nujno rabimo za normalno razširjeno reprodukcijo in da bodo obdelani do takih po-

(Nadaljevanje na 18. strani)

Realizacija razvojno-inovacijskega projekta »Predelava odpadne gume« v fazi montaže v valjarni TTI

Smučanje v Visokih Tatrah

Vsesplošna smučarska invazija, želja videti in doživeti nekaj lepega na snegu, daleč od prepolnih smučarskih središč v Sloveniji, nas je zvalila v Tatre — svetovno znani smučarski center v ČSSR. Pogodba, ki jo je sklenila naša športna sekcija, je bila dokaj ugodna, zato je bilo za to potovanje precejšnje zanimanje.

Že v Kranju smo celo zimo nestrno pričakovali »tisti« dan, saj smo od Tater pričakovali veliko snega in lepega vremena, torej veliko smučanja in lepo zagorelo polt. Tik pred odhodom so nas vznemirile vesti o potresnih sunkih na območju Češke, vendar so Tatre na srečo ostale nepoškodovane. Končno je prišel dan odhoda, petek 25.

Ko se je zbrala celotna kolona, smo nadaljevali pot. Kljub temi smo skušali opazovati okolico. Moram priznati, da je bil moj prvi vtis o Češki slab, saj so ceste slabo in dvomno označene, okolica stanovanjskih in javnih zgradb slabo urejena, prvi stiki z ljudmi na bencinskih črpalkah nam niso dajali vtisa, da so turistov veseli. Iz Bratislave smo krenili v smeri proti Trnavi in Žilini. Večkrat smo skrenili s prave smeri, ker so ceste slabo označene, večina od nas pa je bila prvokrat v ČSSR. Vendar smo brez nezgod, utrujeni od dolge vožnje v soboto zjutraj prispeli v Tatre — Štrbske Pleso.

Visoke Tatre so precej visoko gorje, podobno našim Alpam. Pokri-

smučarski center, leži na višini 1350 metrov, najdaljša žičnica pa se dvigne na 1850 m. V Štrbskem Plesu je več lepih hotelskih objektov in zdravilišč. Poleg terenov za alpske smučarske discipline, je še proga za smučarske teke in dve skakalnici, 90 in 100 m.

Mi smo se nastanili v hotelu A kategorije Patria. Hotel je bil zgrajen pred kratkim. Ima obliko piramide in je zgrajen v lepem alpskem stilu, podobno kot tudi ostali turistični objekti v tem kraju. Notranja oprema, kjer prevladuje les in usnje, je dajala videz prijetnosti in domačnosti. Od dolge poti smo bili zelo utrujeni in smo komaj pričakali druge ure, ko smo dobili ključke od sob in smo lahko pospravili prtljago in smučarsko opremo. Popadali smo v postelje in v glavnem sobotno popoldne počivali, saj smo naslednji dan hoteli smučati.

Nedelja je bila pravzaprav namenjena ogledu terenov. Prvo navdušenje na smučišču je minilo, saj smo videli, da je malo snega in še ta je bil moker, južen. Zaradi toplega sončnega vremena v preteklih dneh je bilo nekaj delov smučišča popolnoma kopnih, da ne govorimo o številnih skalah in skalicah ki so se še skrivale tik pod snežno odejo in si jih občutili šele, ko si s smučmi zapeljal čeznje in pri tem objokoval poškodovano maso. Tako smo že takoj na začetku spoznali, da s smučanjem ne bo preveč zadrege. Tudi sonca je bilo v celem tednu bolj malo; vreme se je zelo spreminjalo: vetrovno, megleno, sneg in mraz. Vsa ta smola nas ni potrla. Bili smo dobra in enovita družina, pa smo si poiskali zabavo drugje. Kot pravi Kranjec smo veseli pri šanku, igrali karte, pripovedovali šale in se do poznih nočnih ur zabavali v baru ob plesu in živahni glasbi. Bili smo sproščeno nasmejani, tako da smo v tem smislu izstopali pred drugimi hotelskimi gosti. Hotelsko osebje in drugi gostje so vzbujali vtis zamorjenosti, nekakšnega strahu, tako da je bil naš smeh v jedilnici prava senzacija, da ne

rečem, da nas je včasih spravljal v neprijeten položaj. Imeli smo občutek, da nas niso preveč prisrčno sprejeli, ob vsakem stiku s Čehi si imel občutek, da jih nekaj teži, da se nečesa bojijo. Tudi sami ljudje so preveč okvirjeni v neke norme, določene principe, od katerih ne odstopajo. Pogrešali smo prijeten nasmeh ljudi, občutek dobrodošlosti, kot jo je sicer turisti navajeni v drugih državah.

Mogoče je edina sreča, da se je naša skupina dobro ujemala med seboj in smo neprijetne občutke sproti pozabljali. Posledica intenzivnega plesa v našem hotelu in sosednjih lokalih je bila, da smo vsak dan kasneje hodili spat in tako zaledja po smučanju je nekako splahnela, dokler ni padel nov sneg, ki nas je nekoliko prebudil in celo navdušil za tekmovanje. To je žal odpadlo, ker niso bili zagotovljeni vsi tehnični pogoji. Tako smo v hotelu čeli redno zamujati zajtrke. Tudi žepni balončki in tam pobrali smučarske kolajne in tolažilne nagrade za tiste, ki zaradi preobremenjenosti niso mogli napihniti balončka.

Bližal se je konec naših zimskih počitnic, bolj ali manj smo si vsi to tudi želeli. Zato ni bilo težko vstati v nedeljo zjutraj ob treh, ko smo se odpravili nazaj proti Jugoslaviji. Vračali smo se po isti poti. Vozili smo dosti hitreje, saj smo že poznali pot in vse vmesne zanke na cestnih križiščih in raznih obvozih. Formalnosti na meji smo hitro opravili, saj nismo kupili nič pametnega, nekaj značk in majhnih spominkov za domače. Nestrno smo čakali šentilj in tako smo spet zadihali slovenski zrak. Pozdravilo nas je lepo vreme, ki nas je spremljalo do Kranja. Vse je izgledalo lepše, bolj zeleno in pomladno kot na Češkem. Zadicali smo bolj svobodno. Kljub utrujenosti, ki je bila posledica dolge vožnje (850 km), so se vračali domov veseli, polni prijetnih doživetij, ki so prevladala neprijetnosti, ki smo jih sicer včasih doživeli v Tatrah.

Smučarji s Tater

marca. Popoldne smo se po stari navadi zbrali pred kinom Center. Zaradi obsežnih priprav in obveznega čakanja na zbor vseh udeležencev smo krenili na pot z enourno zamudo. Izbrali smo si nekoliko daljšo, vendar položnejšo pot preko Celja po Sloveniki do Maribora, šentilja Avstrije v ČSSR.

Že v prvem delu poti so avtomobili poskrbeli za to, da ne bi bilo dolgočasno. Zaradi manjše okvare smo že pri Celju naredili daljši postanek. Dokler so naši strokovnjaki popravljali okvaro, smo si ostali, kot pravi Kranjec, privoščili prvo malico in začeli poskušati vse do brote, ki so nam jih doma pripravili za na pot. Kljub nepredvideni zamudi smo dobre volje nadaljevali pot proti šentilju. Manjše formalnosti na naši in avstrijski carini in že smo vozili v smeri proti Gradcu in Dunaju. Do Dunaja smo prispeli dosti hitro, saj so ceste v Avstriji zelo dobro označene. Po manjših cestnih težavah v predmestju Dunaja smo se usmerili proti Bratislavi, ki je od Dunaja oddaljena približno 60 km.

Pozno ponoči smo prispeli na češko mejo. Prehod je bistveno drugačen od drugih: vse ograjeno, vojaški s strojnimi, kontrolni stolpi, puste, sive zgradbe. Takoj smo opazili, da tu veže drugačen veter. Obmejne formalnosti so tu daljše zaradi natančnejšega popisovanja potnikov in prtljage. Ker je bilo vse v redu, nas niso predolgo zadrževali. Takoj na drugi strani smo se ustavili za krajši počitek, saj je bilo za nami preko 500 km naporene nočne vožnje.

to je z lepimi smrekovimi gozdovi in nudi ogromne možnosti za smučanje. Dostop je dober, tako po široki asfaltirani cesti kot tudi po zobati železnici iz bližnjega mesta Poprad. Štrbske Pleso je turistični

Dober začetek kolesarjev

Po vrsti pripravljanih dirk na treningu v Poreču, kjer sta se z zmagama posebej izkazala Kraker in Ropret, je zvezni kapetan za dirko v Alžiru od 16. do 21. aprila dočel naslednje naše kolesarje: Valenčiča, Rakuša, Krakerja in Ropreta, s katerimi bo šel na pot kot trener Franci Hvast, za njihovo zdravje pa bo skrbel dr. Jaka Vadnjal.

Brez dvoma veliko priznanje za naš klub, njegove tekmovalce in strokovno ekipo. Tudi največjega amaterskega tekmovanja »Dirke miru« se bodo udeležili Kraker, Valenčič in Rakuš, trener reprezentance pa bo Hvast.

V soboto, 26. marca, se je začela sezona tekmovanj z dirko na kronometer okoli jezera Bundek pri Zagrebu. Tekmovalci našega kluba so dosegli uspeh v vseh kategorijah. Med člani je zmagal Ropret z novim rekordom proge s poprečno hitrostjo nad 45 km/h. Zelo dober, tretji, je bil Udovič, ki je pred kratkim odslužil vojaški rok, Pečnik je bil 10, Knaflič 13. Koder 14. Med starejšimi mladinci je bil od naših novinec Cuderman 3, Derling 4, Sošič 5., Kozjek 6., Svovljak 9.

Od mlajših mladincev je bil Kurent 4., Bobnar 6., Svetelj 7., Žun 10.

V Beogradu so se naši člani 2. in 3. aprila udeležili dveh tekmovanj. Največji uspeh so dosegli na prvi dirki, kjer sta se Ropret in Valenčič

uvrstila na prvo in drugo mesto, na drugi pa jih je spremljala smola, saj je Rakuš, ki je bil v ubežni skupini, dobil tako krizo, da je nekaj kilometrov pred ciljem zaostal.

Od naših se je najbolje uvrstil Ropret na 7. mesto, Valenčič pa je bil 9.

Ogledali smo Zavod RTV Ljubljana

(Nadaljevanje s 6. strani)

niki, ki jih potrebujejo pri snemanju glasbe. Tu nastaja tudi kasetna glasba. aZnimivo je, da je za 3—5 minut posnetega traku potrebna debela ura natančnega dela. Potem smo si ogledali prostor, kjer nastajajo radijske igre. Sobica je opremljena z nekaterimi pripomočki, ki jih potrebujejo igralci pri igri, in sicer, ko je treba ustvariti zvočne učinke: stopnice, vrata, banja, voda, klavir, stol.

Ogledali smo si tudi prostor, imenovan govorilnica, kjer domuje napovedovalec in vodi oddajo. Napovedovalec ima pred sabo samo mikrofona in potrebno govorno gradivo, ves preostali tehnični del pa

je v drugem prostoru, v katerega vidi skozi stekleno okno v steni. Poleg ojačevalnice in montirnice smo videli tudi razdelilnico, od koder posredujejo druge oddaje. Vsi prostori so opremljeni z različnimi aparaturami, snemalnimi trakovi, magnetofoni in so zelo dovtetni za prah.

Naš obisk se je tako končal. Tovarišem, ki so nas popeljali v skrivnosti teh dveh medijev, smo se zahvalili in jim v zahvalo podarili savske značke.

Zvedeli in videli smo mnogo novega in zanimivega, zato bomo naslednje tudi drugače poslušali oddaje po radiu in jih gledali na televiziji.

Jože Vratarič

Vi, vaš avto in njegova obutev

Pravijo, da je kovačeva kobila bosa. Ko smo pred nekaj meseci preverjali (na našem parkirišču), koliko Savčanov ima na svojih vozilih obrabljene (torej neustrezne) avtoplašče, smo dobili rezultat — 10%! Namen akcije je bil opozoriti voznike na vse nevarnosti, ki jim prete zaradi obrabljenih avtoplaščev. Prav o tem, torej o normalni in nenormalni obrabi avtomobilskih plaščev, pa je pripravil izredno zanimivo informacijo vodja tozda konfekcije avtoplaščev inž. Tone Štirn.

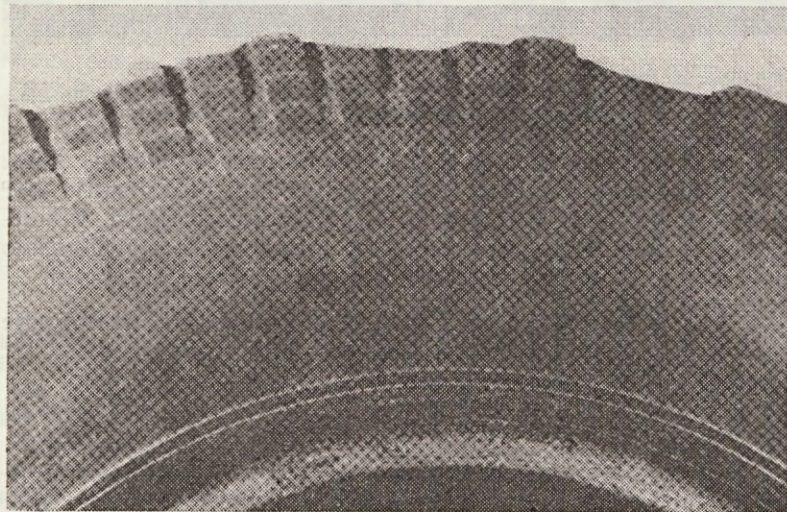
OBRABA TEKALNE POVRŠINE AVTOPLAŠČEV

- vzroki
- vplivi
- napake

Avtoplašč je edina povezava vozila s cestiščem. Poleg bremena mora prenašati tudi vse sile, ki na vozilo učinkujejo, in tudi vse sile, ki jih proizvaja vozilo samo. Ta način povezave gotovo obstoja, odkar obstajajo vozila. Razvoj avtomobilizma je bil in je še zelo hiter, vendar so zahteve še v večjem porastu. Vplivi, ki so za obrabo avtoplašča pomembni, so tako raznovrstni in obsežni, da bo v tem zapisu možno omeniti samo nekatere in jih delno pojasniti s primeri. Razdelitve po

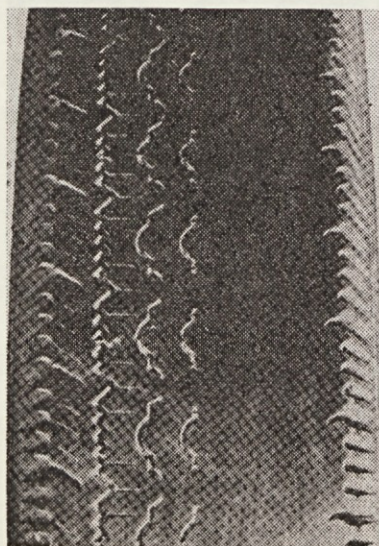
Udobnost in življenjska doba sta zahtevi, ki jih avtomobilska industrija v ostri konkurenci mora izpopolnjevati. Kateri voznik pravzaprav kaj ve o moči in zahtevah modernega vozila, o njegovih vplivih na plašč in cestišče?

Od avtoplašča istočasno zahtevamo: varnost, udobnost in gospodarnost, torej lastnosti, ki se velikokrat delno izključujejo. Možno bi bilo izdelati avtoplašč, ki bi dosegel maksimalno življenjsko dobo, vendar na škodo ostalih lastnosti. Na osnovi danih tehničnih pogojev je torej treba izbrati najboljšo rešitev in v praksi — z upoštevanjem naslednjih ugotovitev — doseči čim večjo kilometražo.

Videz obrabe avtoplašča, ki je nastala zaradi opletajočega teka kolesa ali drugih razlogov, ki so navedeni v besedilu

skupinah, na primer tovorni avtomobili, osebni avtomobili, itd. ne bomo delali, ker osnovna spoznanja veljajo za vse vrste cestnih vozil. Namen tega zapisa je podati čim preglednejšo sliko številnih posameznih vplivov.

Primer obrabljenega avtoplašča zaradi nepravilne — stekajoče nastavitve koles avtomobila

Kolikšna je življenjska doba avtoplašča? Koliko kilometrov lahko z njim prevozimo? Taka in podobna vprašanja so pri voznikih in trgovcih avtoplaščev skoraj vsakodnevna.

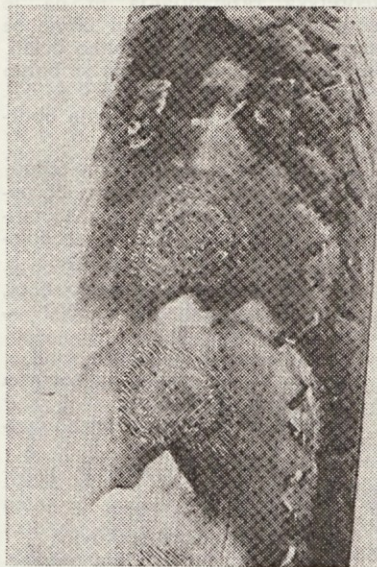
Na nekem primeru uporabe naj bi obrabo dodatno pojasnili.

Vozilo: normalni tovornjak s 140 KS, dve osi, na prvi montirani enojni, na zadnji dvojni plašč velikosti 11.00—20, ter prikolica s plašči 14.00—20.

Cestišče: gorska cesta 3,5 km, višinska razlika 220 m, strmina 6,5%, suh asfalt.

Način vožnje: Na tej progi je avto vozil več tednov v obeh smereh. Vozilo je bilo včasih prazno, včasih naloženo, s prikolico ali brez nje, s polno prikolico in praznim kesonom tovornjaka in obratno. Vsi ti poizkusi so bili izvedeni ob predpisanim polnilnem pritisku. Pri vožnji navzdol je bilo voženo z nižjimi prestavami s sorazmerno enakomernimi hitrostmi. Merjeni so bili vrtljaji koles na pogonski osi pri hitrosti 8,4 km/h. Na 1 km dolgi progi z nagibom 6,5% odčitamo 314,3 vrtljaje na pogonskem kolesu. Pri vožnji navzdol smo dobili 292,5 vrtljaje. Razlika znaša 21,8 vrtljaje, to pomeni 71,2 m na prevožen poti dveh kilometrov.

strmini pri konstantni hitrosti brez vpliva motorja ali zaviranja. Drsenje avtoplašča na tej točki je nič. Na ta način je možno izračunati drsenje za različne pogoje.

Videz poškodovanega avtoplašča zaradi vožnje pod prenizkim polnilnim pritiskom pri dvojni (parni) montaži z različnimi velikostni plaščev

Enaka prevožena proga z obteženim kamionom brez prikolice daje 25,0 m drsenja. Presečna točka obeh linij označuje upor vsega vozila na strmini pri konstantni hitrosti brez vpliva motorja ali zaviranja. Drsenje plašča na tej točki je nič. Na ta način je možno izračunati drsenje za različne pogoje.

Primer: pri neki 3 km dolgi progi in strmini 7% za navedeni tovornjak pri enakem cestišču in načinu vožnje znaša drsenje $3 \times 13,2$ vrtljaje kolesa, kar ustreza 124,5 m vzorne poti.

Da bi bila velikost drsenja preglednejša zaradi številnih soodvisnosti in njihovih kombinacij, so vrednosti zdrsa prikazane v diagramu. Črtkana krivulja skozi merilne točke I, II in III ustreza meritvam gonilne osi z obremenitvijo 3241 kg, kar predstavlja obtežitev osi naloženega avtomobila. Merilna točka I označuje vožnjo praznega avtomobila na gorski progi (strmini). Merilna točka II praznega avtomobila s prazno prikolico. Merilna točka III — neobremenjen avto z obremenjeno prikolico. Ta kombinacija povzroča 64 m spodrsavanja na gonilni osi. Merilne točke IV, V in VI

na neprekinjeni črti ustrezajo obremenitvi gonilne osi z 8600 kg.

Merilna točka IV — obremenjen avto,

merilna točka V — obremenjen avto z neobremenjeno prikolico,

merilna točka VI — obremenjen avto in s prikolico.

Vse vožnje so bile izvedene pri enaki hitrosti, in sicer 8,4 km/h. Diagram razločno ponazarja, da je:

1. veliko drsenje pri vozilu z neugodno obremenitvijo gonilne osi,
2. velikost drsenja v odvisnosti od pogonske moči.

Pri enaki razbremenitvi gonilne osi drsenja narašča v navedenih primerih približno sorazmerno s pogonsko močjo vozila.

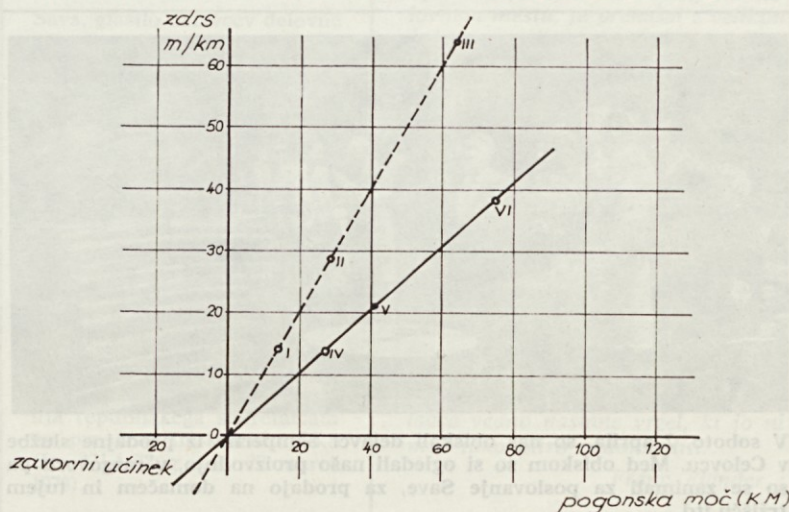
Primer: vožnja obremenjenega tovornjaka na nekem klancu z 1/2% strmine pri hitrosti 8,4 km/h povzroči na tekalni površini avtoplašča, ki je montiran na gonilni osi, 38 m drsenja na prevoženi poti 1 km (merilna točka VI). V primeru vožnje z neobremenjenim avtomobilom brez prikolice 14 m drsenja, oziroma 64 m drsenja v primeru vožnje z neobremenjenim avtomobilom z vlečno obremenjeno prikolico (merilna točka III).

Te vrednosti so mnogokrat neverjetno visoke. Kaj to pomeni za obrabo avtoplašča? Obraba vsake gume zmesi (avtoplašča) je sorazmerna s kvadratno vrednostjo potisne moči do kritičnega zdrsa oziroma narašča s kvadratno vrednostjo spodrsavanja.

Vrnimo se na primer I, kjer smo ugotovili 14 m zdrsa in ga primerjamo s primerom III — neobremenjen avto vleče obremenjeno prikolico. Iz tega dobimo (64:14), da je drsenje večje 4,56-krat. Ta vrednost na kvadrat nam da 20,9-krat večjo obrabo kot v primeru I, torej vožnje z neobremenjenim avtomobilom brez prikolice.

To pomeni, da bi v primeru vožnje na tej progi s praznim avtomobilom z eno garnituro avtoplaščev dosegli recimo 100.000 prevoženih km, bi bili enaki avtoplašči v primeru vleke obremenjene prikolice obrabljeni po pičlih 5000 km vožnje. To nam daje zastrašujočo sliko obrabe avtoplaščev pri neugodni razporeditvi obremenitve avtoplaščev in veliki pogonski moči. Tako na prodirljiv način spoznamo vpliv pogonske moči na drsenje in s tem obrabo avtoplaščev. Primer nam pojasnjuje samo enega od številnih vplivov na avtoplašč. Povsod, kjer obstajajo sile, te učinkujejo na avtoplašč. Te pa seveda niso samo pogonske.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Razvojno tehnološke naloge ...

(Nadaljevanje s 15. strani)

drobnosti, ki omogočajo kvalitetne in dovolj hitre odločitve v trenutku, ko so za investiranje na razpolago sredstva (lastna, bančna in druga).

Prav zaradi celovitosti pri načrtovanju razvoja novih tehnologij in novih proizvodov, ki je v glavnih črtah prikazana, se dosti laže odločamo za razširitev obstoječe proizvodnje, ker je znano tržišče, znani so stroški proizvodnje, tehnologija, potrebna strojna oprema, laboratorijski aparati in naprave za preizkušanje, prodajne poti, potrebna struktura delavcev. Skratka, znani so odločilni elementi za sorazmerno zanesljivo izdelavo projekta z malenkostnim tveganjem. Zato so taki projekti tudi hitreje sprejeti in realizirani, kar je razumljivo, če imamo v svojem proizvodnem programu izdelke, katerih poraba neprestano narašča. Problemi se pojavijo (in v naši delovni organizaciji so se že pojavili!) takrat, ko je tržišče nasičeno, ko je treba misliti in stagnacijo v proizvodnji ali zmanjševanje proizvodnje. Takrat se pojavi potreba po nadomestnem proizvodu, če se le da na obstoječi opremi (ker imamo na razpolago več znanih elementov), če pa takega ni, moramo seči po novih proizvodih ali pa začeti odmirati. Ker se za to zadnje ne moremo odločiti, iščemo nove proizvode, ki pa bi jih želeli imeti čimprej. Zaradi časa, potrebnega od ideje do realizacije, ki omogoča kvalitetno odločitev (in ta čas ni naša, jugoslovanska posebnost, ampak splošna zakonitost), segamo po rešitvah, ki so krajše, t. j. oziramo se za ponudnikom licence, ker s tem odpade čakanje na lastne rešitve in odpade stopnja tveganja.

Take odločitve se zdijo razumljive, če bi se ob njih kaj naučili. Naučiti pa bi se morali, da bomo za vsako novost morali iskati tuje znanje, če ne bomo pravočasno posvetili dovolj pozornosti ravno strokovni pripravi bodočih projektov in bomo pričakovali od dneva, ko se zavemo o potrebi po »nečem novem«, da bomo na hitro izdelali projekt, ki je slučajno prišel v glavo nekemu od vodilnih in ga realizirali v pol leta ali največ v enem letu. Tak projekt je vnaprej obsojen na neuspeh, ali pa, da smo nadnaravno nadarjeni pri ad hoc odločitvah (mimo reda) brez strokovne obdelave in bo projekt uspešen v mednarodnem merilu, kjer so enakemu projektu posvetili nekaj let resnega strokovnega dela.

Naj na koncu ilustriram z nekaj primeri, da vse povedano niso le teoretska razglabljanja in da je skrajni čas odločitev, ali bomo še naprej delali, kot smo lahko delali, ko smo vse prodali, ali pa se bomo organizirali tako, da bomo v drugačnih pogojih gospodarjenja obdržali svoje mesto.

Za tehnologije v Razvojno-tehnološkem institutu (sedanjem ali bodočem) so nove tehnologije, ki zahtevajo strokovno pripravo tehnološkega dela projekta naslednje:

- predelava gumenega granulata,
- predelava odpadkov PVC — Umetno usnje,
- rekuperacija odpadnih topil,
- pnevmatska vzmet za tovorna vozila in avtobuse,
- proizvodnja poromernega umetnega usnja,
- tehnologija proizvodnje penastih izdelkov,
- vulkanizacija z UHF,
- PVC transportni trakovi,
- razširitev proizvodnje regenerata,
- proizvodnja traktorske pnevmatike,
- kontejnersko tesnilo,
- zamreženi PE nizke gostote,
- proizvodnja plošč za klišeje (guma-PVC).

Med naštetimi tehnologijami je nekaj takih, za katere bi moral biti projekt v celoti že pripravljen in posredovan ustreznim družbenim in bančnim forumom. Za pravočasno realizacijo po želeni dinamiki pa še nimamo zbranih vseh ponudnikov ustrezne opreme niti razčiščene tehnologije do podrobnosti. Večina teh projektov pa je v našem srednjeročnem planu prednostnih in začetek investiranja pada v leto 1977 ali 1978. In čeprav štejemo za uspeh, da smo v preteklih letih zbrali toliko idej (navedenih je le nekaj tipičnih) in jih tudi obdelali do določene faze, odločno premalo strokovnega kadra angažiramo za to pomembno področje, ki ni neposredno vezano za bodočo razvojno usmeritev.

Pri novi organizaciji, ki jo pripravljamo v letošnjem letu, si ne smemo dovoliti napake, ki nas lahko drago stane, in prepustiti tega dela razvojne dejavnosti dvema ali trem strokovnim delavcem, ampak močni skupini, ki ji bo ta dejavnost osnovna naloga ne le za TTI in Umetno usnje, ampak za celotno delovno organizacijo oziroma sozd.

Ivan Škofic

Kadilna mesta na tapeti

Pred leti v savski proizvodnji nismo poznali kadilnih mest. To ugodno novost za kadilce so prinesli naši praktikantje TAP iz Semperita. Toda ta novost ni bila prenesena v celoti. V Semperitu so kadilna mesta urejena in opremljena z napisi »samo za 2 osebi«. Po tleh ni videti ogorkov in vžigalice.

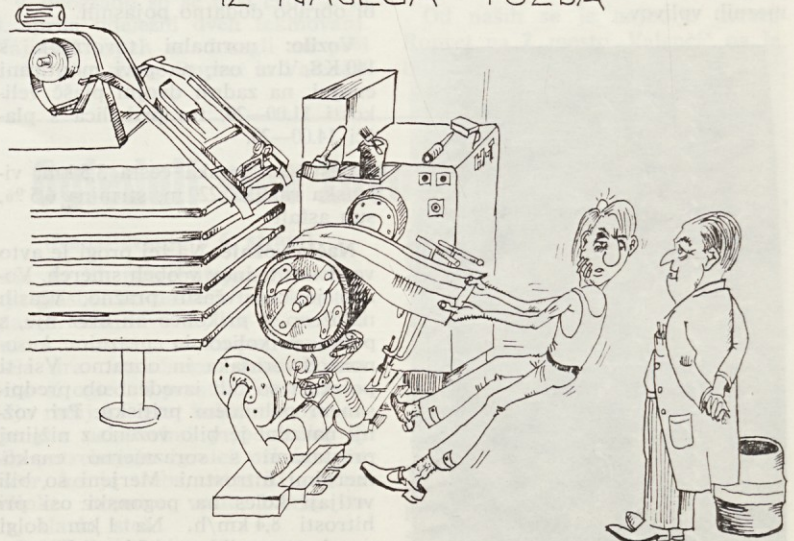
Pri nas pa so kadilnice zbirališče za pogovore, upravljanje in opravljanje. Ogorke in vžigalice pa kadilci razmetavajo daleč naokoli po tleh in po proizvodnji.

In kaj so nam o tem povedali gasilci?

Pravijo, da so že pričeli opozarjati, da bodo ukinjena vsa tista kadilna mesta, kjer bodo našli ogorke na tleh namesto v pepelniku, kar velja tudi za vžigalice. Za zdaj, pravijo, je to le opozorilo in, če to ne bo zaleglo, bodo kadilna mesta ukinili.

Kadilci, premislite in poboljšajte se!

IZ NAŠEGA TOZDA

JA, GAŠPER, »KJE SI SE PA ZOPET TEPEL?«

O, MOJSTER NIKJER, SAMO ŽENA NI VEDELA,

DA TA TEDEN PONOČI DELAM!

V soboto, 2. aprila, so nas obiskali delavci Semperita iz prodajne službe v Celovcu. Med obiskom so si ogledali našo proizvodnjo, v razgovoru pa so se zanimali za poslovanje Save, za prodajo na domačem in tujem tržišču itd.

Tudi Savčani bodo tekmovali

Tudi Savčani bodo tekmovali v počastitev 40-letnice prihoda tov. Tita na čelo Zveze komunistov Jugoslavije, njegovega 85. rojstnega dne in 40-letnice ZK Slovenije.

Gasilska zveza SRS je na zadnji seji sklenila, da se bodo po vsej Sloveniji pričela gasilska tekmovanja, v katera se bodo vključila teritorialna gasilska društva, industrijska društva, pionirji ter ženske desetine. Gasilska tekmovanja pomenijo strokovno usposabljanje članstva, kjer dobijo gasilci strokovno znanje. Takoj po drugi svetovni vojni so gasilski strokovnjaki pričeli z vajami za širok krog gasilcev. Zato imamo danes že tako trdna tekmovalna merila kot športniki, čeprav se gasilci ne merimo z njimi.

Po vojni so slovenski gasilci dosegli lepe rezultate, pa naj bo v jugoslovanskem pa tudi v mednarodnem merilu.

Naj omenim nekaj tekmovanj izven naše domovine. Na prvi gasilski olimpijadi (v Bad Godesbergu, ZR Nemčija) leta 1961 je dobil oddelek iz Ljubljane zlato medaljo, Mariborčani pa srebrno.

Na drugi gasilski olimpijadi leta 1963 (v Mihovse v Franciji) je dobila Ljubljana zlato, IGD Induplati iz Jarš pa srebrno.

Racionalizacija

Savčana se pogovarjata o racionalizacijah, tehničnih izboljšavah, o inovacijskih predlogih...

»A veš, da sem tudi jaz dal en predlog?«

»Bejž no, a res?«

»HMH. Predlagal sem, da bi ukinili telefone, ker so postali že prava mora.«

»Pa?«

»Ah, zdaj kar naprej zvoni telefon. Sprašujemo me, če je bil predlog sprejet.«

Na tretji olimpijadi v Karlovcu leta 1967 so dobila gasilska društva Begunje na Gorenjskem, IGD Anhovo in tobačne tovarne iz Ljubljane zlato medalje.

Tudi savski gasilci so na raznih republiških in občinskih tekmovanjih dosegali lepa mesta. Iz teh podatkov vidimo, da so bile slovenske gasilke in gasilce dobro uvrščeni v tako hudi mednarodni konkurenci.

Če bodo gasilci enotni (poklicni in prostovoljni), bodo rešili tudi najtežje probleme, ki jih danes ta rejo.

Gasilci ne zahtevajo nobenega plačila za trud. Veselijo pa se vsakega uspeha.

Ivan Petrič

Zakoni v praksi

Delitev po delu

Z odlokom o izplačilu variabilnega dela osebnih dohodkov, ki je bil sprejet v začetku septembra, je temeljna organizacija združenega dela predpisala, da se iz sredstev, izločenih za variabilni del osebnih dohodkov izplača določena vsota vsem delavcem, ki so na dan prvega septembra bili v rednem delovnem razmerju, izključeni iz te delitve pa so tisti delavci, katerim je prenehalo delo v obdobju od 1. januarja do 1. septembra. Omenjeni odlok je nezakonit, ker se z njim krati pravica delavcem, katerim je prenehalo delovno razmerje med letom, da bi uresničili soudeležbo v delitvi sredstev za osebne dohodke z ozirom na njihov prispevek v delu.

Po členu 20. Ustave SFRJ vsakemu delavcu, v skladu z načelom delitve po delu in naraščanjem produktivnosti njegovega celotnega družbenega dela ter z načelom soli-

darnosti delavcev v združenem delu, pripada iz dohodka temeljne organizacije združenega dela osebni dohodek za zadovoljevanje njegovih osebnih, skupnih in splošnih družbenih potreb, po rezultatih njegovega dela in njegovem osebnem prispevku, ki ga je s svojim tekočim in minulim delom dal povečanju dohodka temeljne organizacije. Podobna odredba je predpisana tudi v členu 42. zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, s tem, da se osebni dohodek delavca določa po vnaprej predvidenih temeljih in merilih ter, da se tekom leta osebni dohodek delavcu izplačuje kot akontacija osebnega dohodka v rokih, ki ne morejo biti daljši od trideset dni, zaključni obračun osebnega dohodka, ki pripada delavcu pa se opravlja ob koncu leta — po ugotavljanju in razdelitvi dohodka temeljne organizacije združenega dela.

Po vlogi delavca, ki mu je prenehal status delavca v združenem delu v omenjenem obdobju, je ustavno sodišče Jugoslavije ukinilo omenjeni odlok in določilo, da vsak delavec, kateremu je bila na temelju takšnega odloka kratena pravica soudeležbe v delitvi sredstev za osebne dohodke, lahko zahteva uresničevanje te pravice.

NAGRADNA KRIZANKA

Tokrat smo pripravili naslednje nagrade za pravilne rešitve.

1. nagrada 100.— din
2. nagrada 60.— din
3. nagrada 40.— din
4. nagrada 20.— din
5. nagrada 20.— din

Križanke pošljite v uredništvo do 12. maja 1977.

ZAHVALA

Ob smrti našega

FRANCA ANDOLŠKA

se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji Sava za cvetje in izrečene poslovilne besede ob grobu ter tov. Hacetovi za obiske na domu.

Žena Francka s hčerko
Jožico

Novica

Po podatkih koncerna Frost and Sullivan bodo do leta 1980 znašale svetovne zmogljivosti za sintetični kavčuk okrog 12 milijonov metrskih ton letno, kar bo zadostovalo za kritje potreb v tem obdobju. Po tej analizi ocenjujejo kapacitete v 19 deželah Srednjega vzhoda in Severne Afrike do leta 1980 na okrog 480 tisoč metrskih ton, s čimer bodo krili potrebe svojih internih tržišč.

(EKOS — Guma i kaučuk, 28. 1. 1977)

Umrl je Jože Belcijan

V še ne zaključenem delovnem obdobju je zaradi bolezni v 50. letu starosti umrl naš sodelavec Jože Belcijan. Aktivno je sodeloval v NOB od sredine 1944. leta do konca vojne.

Jože Belcijan se je zaposlil v Savi leta 1954 pri izdelavi tehničnih izdelkov. Od začetka pa vse do prežgodnje smrti je opravljal delo vulkanizerja brizganih izdelkov v vulkanizacijskih kotlih. Delo ni bilo niti malo lahko, ampak je zahtevalo celega človeka z vso svojo voljo in energijo. Zavedati se moramo, da je opravljal naloge vulkanizerja ravno v času oz. prehodu iz stare v sodobno tehnologijo, ki zmanjšuje fizični napor pri opravljanju delovnih nalog vulkanizerja. Težave, vezane na opravljanje delovnih nalog na delovnem mestu, je prenašal z velikim čutom za odgovornost, mirno, brez ugovorov do zadnjega dne dela v podjetju, to je do avgusta 1976. leta.

Bil je dober tovariš in sodelavec, vsakemu je priskočil na pomoč, če ga je poprosil, nikdar ni odklonil naloženega mu dela, tudi, če je šlo za podaljšanje delovnega dne. Svoje delo je opravljal vestno in zavzeto, zavzemal se je za zmanjšanje stroškov dela in izboljšanje kvalitete izdelkov.

Spominjamo se ga kot mirnega, tihega in delovnega sodelavca, katerega delo je vtakano v razvoj našega podjetja. Z odhodom takega sodelavca vedno nastane vrzel, ki jo ni moč tako hitro nadoknaditi.

Franc Flander

Detajl s parkirnega prostora pred Mladinskim domom. Komentar je odveč.

Sava, glasilo delavcev delovne organizacije industrije gumi-jevih, usnjenih in kemičnih izdelkov Sava Kranj. Glasilo izdaja odbor za informiranje, izhaja štirinajstdnevno, glavni in odgovorni urednik slovenske izdaje Jože Štular, tehnični urednik Peter Bogataj, fotografije Ivan Draškič in Janez Jereb. Naslov uredništva: Kranj, Škofjeloška 6, telefon 25-461, interno 482 ali 282. Tisk in klišej GP Gorenjski tisk Kranj.

Glasilo je oproščeno temeljnega davka na podlagi mnenja republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SRS (št. 421-1/72 z dne 27. marca 1973).

